

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

İNSAN HAKLARINI İNCELEME

KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

2'nci Toplantı
14 Kasım 2018 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Hakan Çavuşoğlu'nun, Komisyon bünyesinde kurulan Hükümlü ve Tutuklu Alt Komisyonu ile Göç ve Uyum Alt Komisyonunun çalışmalarına başladığına ve başarılar dilediğine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Hakan Çavuşoğlu'nun, insan haklarının ihlale uğradığına dair iddialar hakkında yapılan başvuruların sayısal verilerine ilişkin açıklaması

3.- Komisyon Başkanı Hakan Çavuşoğlu'nun, Komisyonun insicamı ve çalışmaların ciddiyeti bakımından milletvekillerinin canlı yayın veya kayıt yapmamalarına ilişkin açıklaması

III.-KONU

A)GÖRÜŞMELE

1.- Türkiye'deki ceza ve tevkifevlerinin durumuna ilişkin görüşmeler

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

2'nci Toplantı

14 Kasım 2018 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu saat 10.04'te açıldı.

Komisyon Başkanı Hakan Çavuşoğlu,

Komisyon bünyesinde kurulan Hükümlü ve Tutuklu Alt Komisyonu ile Göç ve Uyum Alt Komisyonunun çalışmalarına başladığına ve başarılar dilediğine;

İnsan haklarının ihlale uğradığına dair iddialar hakkında yapılan başvuruların sayısal verilerine;

Komisyonun insicamı ve çalışmaların ciddiyeti bakımından milletvekillerinin canlı yayın veya kayıt yapmamasına;

İlişkin birer açıklama yaptı.

Türkiye'deki ceza ve tevkifevlerinin durumuna ilişkin görüşme yapıldı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 12.48'de toplantıya son verildi.

14 Kasım 2018 Çarşamba**BİRİNCİ OTURUM****Açılma Saati: 10.04****BAŞKAN: Hakan ÇAVUŞOĞLU (Bursa)****BAŞKAN VEKİLİ: Hüseyin YAYMAN (Hatay)****BAŞKAN VEKİLİ: Mustafa Sezgin TANRIKULU (İstanbul)****KÂTİP: Meral DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt)**

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun 27’nci Yasama Dönemi İkinci Yasama Yılıının 2’nci toplantısını açıyorum; yeterli çoğunluğumuz vardır.

Gündemimizin ilk sırasında yer alan Başkanlık sunuşları kapsamında sizlere bazı hususlarda bilgi vermek istiyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Hakan Çavuşoğlu’nun, Komisyon bünyesinde kurulan Hükümlü ve Tutuklu Alt Komisyonu ile Göç ve Uyum Alt Komisyonunun çalışmalarına başladığına ve başarılar dilediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN - Bildiğiniz gibi, Komisyonumuzun 17 Ekim 2018 tarihli toplantısında aldığı kararlar üzerine Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonu ile Göç ve Uyum Alt Komisyonları kurulmuştu. Her iki alt komisyon da ilk toplantılarını yaparak başkanlarını seçmiş ve çalışmalarına başlamıştır. Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonu Başkanlığına seçilen Hatay Milletvekili ve Komisyonumuzun Başkan Vekili Sayın Hüseyin Yayman ile Göç ve Uyum Alt Komisyonu Başkanlığına seçilen Antalya Milletvekili Sayın Atay Uslu’yu tebrik ediyor, alt komisyonlarımıza çalışmalarında başarılar diliyorum.

2.- Komisyon Başkanı Hakan Çavuşoğlu’nun, insan haklarının ihlale uğradığına dair iddialar hakkında yapılan başvuruların sayısal verilerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN - Bildiğiniz gibi Komisyonumuz insan haklarının ihlale uğradığına dair iddialarla ilgili başvurular almaktadır. Bu başvurulara ilişkin sayısal verileri sizinle paylaşmak istiyorum.

Gelen dilekçe sayısı 919, konu kodu verilen dilekçe sayısı 821, bekleyen dilekçe sayısı 98’dir. Bunlardan memuriyete ilişkin sorunlar ki göreve iade talebi, mobbing, sınavlar ve diğer 25, cezaevlerine ilişkin başvurular; keyfi tutum ve işlemler, fizikî koşullar, nakil talepleri, kötü muamele, işkence, sağlık sorunları 663, yargıya ilişkin sorunlar, şikâyetler 124, yasal düzenleme talepleri 33, Komisyonun girişimde bulunması, yerinde inceleme talebi 42, kolluk uygulamalarından şikâyetler; kötü muamele, işkence 25 müracaat, askerlikle ilgili sorunlar 5 müracaat, işçi sorunları 20 müracaat, özürlü sorunları 17 müracaat, muhtelif sorunlar; sağlık sorunları, maddi yardım talebi, iş talebi, sosyal güvenlik işlemlerinden şikâyet gibi işlemlerde müracaat 148; böylelikle toplam müracaat sayısı 1.102 adettir.

Değerli milletvekilleri, bireysel başvurular içinde biraz önce de sunduğum verilerden de anlaşılabileceği gibi cezaevlerine ilişkin başvurular ilk sıraya oturmuş durumdadır. Toplam 1.102 müracaatın 663 adeti cezaevlerine ilişkin başvurulardan ibarettir; biz de bu sebeple bu konuda ilk elden bilgilenmek ve istifhamlarımızı gidermek için bugünkü toplantımızı münhasıran bu konuya ayırdık.

Şimdi, Türkiye'deki ceza ve tevkif evlerinin durumuna ilişkin sunumunu yapmak üzere Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü Sayın Şaban Yılmaz'a sözü veriyorum.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, bu zaman dilimi ne zaman acaba? Hangi zaman dilimi Komisyonumuza gelmiştir.

BAŞKAN – Bizim Komisyonumuzun teşekkülü tarihinden itibaren; yani 16/07/2018'den itibaren.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, bu toplantı gün boyu mu sürecek; yani nasıl planlandı?

BAŞKAN – Şöyle planladık sayın milletvekili arkadaşlarım: Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü bir sunum yapacak, akabinde sayın üyelerimizin bu noktada kendilerine soru tevcih etmesi bakımından bir süre tanyacağız ve tabii bunu da makul süreler içerisinde yapmak lazım. Biliyorsunuz, Meclisimiz açılacak, kimimizin başka toplantıları var; örneğin, Göç ve Uyum Alt Komisyonumuzun başka bir toplantısı var.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani bir sunum dışında başka bir sunum yok değil mi?

BAŞKAN – Başka sunum yok; biz kendi fikirlerimizi, sorularımızı tevcih edeceğiz inşallah.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, bir önerim var: İç Tüzük hükümleri uyarınca bizim Komisyonumuzun tüm görüşmelerini tam tutanak altına alırsanız.

BAŞKAN – Tam tutanak tutuluyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tam tutanak kararı alınmadı galiba.

BAŞKAN – Tam tutanak tutuluyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tam tutanak tutuluyor mu şu anda?

BAŞKAN - Tutuluyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tamam; tam tutanak tutuluyorsa sorun yok.

BAŞKAN – Bu arada, Komisyonumuza katılan bürokratları bir tanımak isteriz.

Buyurun.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

III.-KONU

A)GÖRÜŞMELER

1.- Türkiye'deki ceza ve tevkifevlerinin durumuna ilişkin görüşmeler

BAŞKAN – Evet Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Sayın Başkanım, saygıdeğer Komisyon üyeleri; öncelikli olarak şahsım, arkadaşlarım ve kurumlarım adına hepinizi saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum.

İlk önce Genel Müdürlüğümüzü ve kurumlarımızı kısaca size sunum eşliğinde tanıtmak istiyorum. Akabinde de sorularınız varsa sorularınızı arkadaşlarımızla birlikte cevaplamak isterim.

Evet, sunum planı bu, bu sunum planı doğrultusunda sunumumuzu yapmak istiyorum Sayın Başkanım.

Teşkilat yapımız -buradan görüldüğü üzere- ceza infaz kurumlarımız kapalı ve açık olmak üzere ikiye ayrılıyor. Kapalı ceza infaz kurumlarımız yüksek güvenlikli ceza infaz kurumlarımız; erkek kapalı, kadın kapalı, çocuk ve gençlik kapalı ceza infaz kurumları, bir de rehabilitasyon infaz kurumlarımız

var. Açık ceza infaz kurumlarımız da erkek, kadın, bir de açık statüsünde olan çocuk eğitim evlerinden oluşmakta. Bizim 5 adet eğitim merkezimiz var, ayrıntısını birazdan sunmuş olacağız. Ayrıca bize bağlı olarak denetimli serbestlik müdürlükleri de faaliyetlerini yürütmektedir.

Toplam ceza infaz kurumu sayımız tüm Türkiye’de 385 Sayın Başkanım. Tabii, bunun bir kısmı... Tabii, sayı bazen 450 de oluyor ama o bağlı açık yani 2 infaz kurumuna bir tane müdür atayabiliyoruz, sayı fazla oluyor ama müdürlük teşkilatı olan ceza infaz kurumu sayımız 385. Bunların 303’ü kapalı ceza infaz kurumu, 78’i de açık ceza infaz kurumu. Mesela açıkları açabiliriz Sayın Başkanım, bunlar müstakil açık. Bağlı açık kapalıların hemen yanında oluyor, genelde kampüslerin içerisinde oluyor. Ayrıca kadın açık ceza infaz kurumlarımız da bulunmaktadır.

Türkiye genelinde 5 adet personel eğitim merkezimiz var. Bunlar İstanbul’da, Ankara’da, Denizli’de, Kahramanmaraş’ta ve Erzurum’da faaliyetlerini yürütmektedirler. Türkiye çapında 139 ağır ceza merkezinde de denetimli serbestlik müdürlüklerimiz var. İş yurtları müdürlüğümüz de ceza infaz kurumlarına bağlı olarak 297 tane ceza infaz kurumumuzda iş yurdu müdürlüğümüz var.

2018 yılı içerisinde Sayın Başkanım, 17 tane ceza infaz kurumunu hizmete aldık. Tabii, burada şunu da açıkça hemen söylemem gerekiyor: Yani biz ilave ceza infaz kurumları yapıyoruz ama bunlar hep kapasite artırımı anlamında değil, eski ceza infaz kurumlarını da yeniliyoruz. Ekonomik ömrünü tamamlamış birçok ceza infaz kurumumuz var, onların yerine yenilerini de yapmaya çalışıyoruz. Bu sene içerisinde -sunumda da görüleceği üzere- 4 adet ceza infaz kurumumuzu da hizmete almış olacağız.

Peki, ceza infaz kurumlarımızda ne kadar kişi var, hükümlü ve tutuklu var? Bugün itibarıyla -daha doğrusu buradaki sayılar Sayın Başkanım, 31 Ekim itibarıyla aldığımız sayılar- kapalı ve açıkta olmak üzere toplamda 258.660 kişi var ancak bugün itibarıyla bu sayı 260 bine ulaştı. Bunların 199 bini hükümlü, 58 bini tutuklu. 10 bini kadın -görüldüğü üzere- 3 bini çocuk, 245 bin de erkek hükümlü ve tutuklumuz ceza infaz kurumlarımızda bulunmaktadır.

Kadınların oranı toplam mevcudumuzun yüzde 3,9’unu oluşturuyor. Bunların da yüzde 29’u tutuklu, yüzde 71’i hükümlü kadınlardan oluşmaktadır. Yine, ceza infaz kurumlarımızda 3 bin civarında çocuk yani 18 yaşın altında tutuklu ve hükümlü bulunan çocuk vardır. Bunların da yüzde 57’si -burada bir ters orantı var- tutuklu çocuklar, yüzde 43’ü hükümlü, bu da toplamda yüzde 1,2’ye denk geliyor.

Ceza infaz kurumlarımızda -söyledik- 260 bin kişi var, peki en çok hangi suçlardan ceza infaz kurumlarımızda hükümlü ve tutuklu var? Burada sunumda da görüleceği üzere, en çok uyuşturucudan tutuklu ve hükümlümüz var, 50 bin civarında. Bu sayının da 47 bini ticaret, yaklaşık işte 3.500-4.000’ini de kullanmaktan içeride. Biliyorsunuz uyuşturucu kullanmanın ilkinde ceza yok, tedavi var, ihlal ettiğinde hapis cezası oluyor, onun sayısı az ama ilk tedavisi devam eden yaklaşık 60 bin civarında kişi de denetimli serbestlik kapsamında takip edilmekte. İkinci sırada terör hükümlü ve tutukluları geliyor, 44 bin civarında. Üçüncü hırsızlık, dördüncü adam öldürme, 28 bin; yaralama, yağma ve gasp, cinsel suçlar, çıkar amaçlı suç örgütü, sahtecilik, dolandırıcılık gibi devam ediyor. Şu 10 suç toplam cezaevi mevcudunun yaklaşık yüzde 93’ünü oluşturuyor. Yani şu anda ceza kanunlarımızda hapis cezası içeren 460 tane suç var ama ceza infaz kurumlarımızda ağırlıklı olarak bu 10 suçtan hükümlü ve tutuklu bulunmaktadır.

Evet, peki ne kadar personelimiz var? Yaklaşık 61 bin civarında personelle hizmetlerimizi yürütmekteyiz. Şu anda da alım aşamasında 7.500 kişilik bir dilimimiz var. Onunla beraber toplamda -aşağı yukarı- 68-69 bin civarında bir çalışmamız olacak. Bunlar da işte bir kısmı yönetici, uzman, destek personeli gibi birimlerden oluşuyor. Tabii, bizim uzman personel de psikolog, sosyolog, sosyal çalışmacı gibi, öğretmen gibi unvanlardan oluşuyor. 2019 yılı içerisinde de 10 bine yakın yeni bir personel alımı yapmayı planlamaktayız.

Personel politikalarımızdaki durumumuz nedir? İlk istihdam tabii, bu yeni açılacak kurumlarımızın ihtiyacı oluyor, başka kurumlara geçenler oluyor, istifa edenler oluyor, onun yerine yeni personel alımı devam ediyor. Tabii, bu kadar personel olunca bunun bir de tayini, terfisi oluyor. Tayinler bizde NAS denen sistem üzerinden, otomatik sistem üzerinden oluyor. Haziran ayı içerisinde genel tayinlerimiz oluyor, şubat ve eylül ayı içerisinde de mazeret tayinlerimiz yapılmaktadır. Tabii, bu norm ve atama sistemi önemli. Bu yaklaşık iki yıldır, üç yıldır uygulamada çünkü en çok talep gelen konuların başında bu oluyor, onun için puana göre, kıdeme göre, görev yapılan bölgeye göre, görev yapılan ceza infaz kurumuna göre belli bir puan veriliyor, sistem otomatik olarak bu puan üzerinden atamaları yapıyor.

Tabii, kurumlarımızda kariyer geliştirme imkânı da var. İnfaz koruma memuru olarak giren bir kişi sınavları geçerse, gerekli okulları bitirirse kısa bir süre sonra müdür olma şansı da bulmaktadır.

Tabii, personelimiz çok olduğu için ve genç olduğu için, yeni de çok personel aldığımız için bunların eğitimleri bizler için çok önemli, eğitilmiş personelle biz hizmetlerimizi yürütmek istiyoruz, onun için değişik 5 tane eğitim merkezimizde eğitimler veriyoruz. İlkinde mesleğe hazırlık, bu tabii, kadrolu memurlar için uyguladığımız bir eğitim modeli ama şu anda kadrolu alım yapamıyoruz, sözleşmeli yaptığımız için burada ilk aldıklarımız öğrenci olmuyor, normalde aslında kadrolu olsaydı, ilk aldıklarımız öğrenci olacaktı, belli bir süre eğitim alacaktı, ondan sonra göreve başlayacaklardı. Tabii, bizim aldıklarımız sözleşmeli olduğu için ona göre eğitim planlaması yapmaktayız.

Tabii, meslek içi eğitimlerimiz oluyor. İlk eğitimden sonra meslek içi eğitimler de, bunlar -işte yansıda görülüyor- X-Ray kullanımında yani cezaevi girişlerinde kullandığımız cihazlardan psikososyal programlara kadar müdahale, işte yangın gibi konularda, özel konularda birçok konuda eğitimler verilmektedir ve bunların sertifikaları da dağıtılmaktadır. Tabii, bunun dışında özel eğitimlerimiz de oluyor. Uluslararası kurum ve kuruluşlarla ilişkilerimiz var, buna bağlı olarak etrafımızdaki birçok devletin personeline de eğitimler vermeye çalışıyoruz imkânlar ölçüsünde. Tabii, yıl içerisinde bu eğitimle ilgili değişik birçok toplantı yapılmaktadır.

Peki, ceza infaz kurumlarımızın güvenliği nasıl sağlanıyor? Tabii burada dış güvenlik ve bir de iç güvenlik olmak üzere ikiye ayrılıyor. Dış güvenliği hepimizin bildiği gibi jandarma sağlıyor. Jandarma aynı zamanda kurum dışı sevkleri de yapıyor, hastaneye, duruşmalara sevkleri de jandarma vasıtasıyla yapmaktayız.

Bunun dışında tüm ceza infaz kurumlarımızda elektronik gözetim sistemi var. Yani eski ufak tefek cezaevleri haricindeki ceza infaz kurumlarımız olmak üzere diğerlerinin hepsinde kamera sistemi var. Hatta yaklaşık 60 kadar ceza infaz kurumunu biz merkezden de takip edebiliyoruz, bağlantı yapılmış yani arkadaşlarımız oradan o infaz kurumlarını gözetliyor, işte orada ne oluyor, ne yapılıyor, aksayan yönler ne tespit ediyor, öyle bir durum olduğunda da ilgili kurumlar uyarılıyor.

İç güvenlik ise personel tarafından yerine getirilmekte. Tabii, burada ani müdahale ekiplerimiz var, herhangi bir olay olduğunda ayrı bir ekip var, o ekip müdahale ediyor, onların hatta başlarında kasklar var, onların üzerinde kamera bile var. Yani herhangi bir iddia oluyor, genelde şikâyetler o ani müdahale anında oluyor, orada ne olup ne bittiğini tam anlamıyla hem bizler hem yargı makamları görsün diye kameralarla donattık, kameralar vasıtasıyla bu ani müdahaleler yapılmakta.

Tabii, bizler için ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklulara uyguladığımız eğitim ve iyileştirme faaliyetleri çok önemli. Burada neler yapıyoruz? Tabii, birçok konuda eğitim faaliyeti yapıyoruz ama ilk şundan başlamak istedim: Şimdi genelde hep gündeme geliyor, işte cezaevlerinde öğrenci, genelde rakamı bir yerden birileri duymuş, 70 bin rakamı veriliyor yani böyle bir rakam bizde yok. Ama şunu söyleyelim: Normalde örgün eğitime devam edip de yani ortaokulda -ortaokulda çok az olur ama- lisede, üniversitede okuyup da tutuklanan kişi sayısı 1.848 kişidir. Bunun dışında toplam

öğrenci sayımız 37 bin. 37 bin nasıl oluyor? Bu kişi cezaevine gelir gelmez eğer okulda okuyorsa hemen zaten bunların ağıktan kayıtları yapılıyor, çünkü bizim orada uzmanlarımız var, öğretmenlerimiz var, onlar onları hemen alıyor, yönlendiriyor, onlar açık lise ise açık liseye devam ettiriyor, üniversitede ise üniversiteye devam ettiriyor. Tabii, burada nasıl oluyor? İşte ders kitapları falan sağlanıyor, sınavlara getirilip götürülüyor. Onun dışında okuma yazma bilmiyorsa bu kişiler onlara okuma yazma kursları düzenleniyor. İşte ortaokul, lise seviyesindeyse onlar bizim oradaki öğretmenlerimiz veya Millî Eğitim Bakanlığının görevlendirdiği öğretmenler vasıtasıyla yönlendiriliyor, okullara kaydediliyor. Eğer üniversiteyi okumak istiyorsa açık üniversitelere kayıtları yapılıyor ve tabii bu sayı 37 bin kişiye çıkıyor. Aslında bu da bizim başarımızı ortaya koyuyor yoksa yani 37 bin öğrenci şu anda okuyor da tutuklanmış değil, bunların sayısı 1.848 kişi.

Bunun dışında tabii, birçok konuda mesleki eğitim kursları verilmekte. Terzilik, aşçılık, kuaförlük, marangozluk yani hemen her alanda 5-10 kişi bir araya gelip veyahut da 5-10 kişi “Biz şu kursu istiyoruz.” dediğinde kesinlikle o kursu biz açıyoruz, halk eğitim müdürlüklerinden, millî eğitim müdürlüklerinden destek alarak bu kursları açıp kendilerini bu kurslara alıyoruz. Bunun dışında yabancı dil eğitimi veriliyor, sportif faaliyetler veriliyor, işte tiyatro, drama, müzik, ne istiyorlarsa o konularda her türlü eğitim imkânı veriliyor.

Sosyal, kültürel faaliyetler anlamında konferans, seminer, bilgi yarışmaları, sportif yarışmalar gibi birçok alanda da etkinlikler düzenleniyor.

Manevi rehberlik anlamında da önemli hizmetler yerine getiriliyor. Herkesin biz dinine, düşüncesine, görüşüne saygılı olmak kaydıyla kanunların el verdiği ölçüde hepsine yardımcı olmaya çalışıyoruz. Burada Diyanet İşleri Başkanlığından destek alıyoruz, diğer dinî cemaatlerden de, gayrimüslim cemaatlerden de destek alıp bu kişilerin bu tip ihtiyaçlarını yerine getiriyoruz.

Tabii, bunun yanında bunlara tabii, neticede bu insanlar ceza infaz kurumlarında bulunuyorlar, onlara birçok psikososyal yardım imkânı da vermiş oluyoruz.

Ceza infaz kurumlarına giren herkesle bizim uzmanlarımız görüşüyor kısa süre içerisinde. Onlarla ilgili değerlendirmeler alınıyor, eğitim programları belirleniyor. Bu, kişiye özgü olarak yapılıyor, ona göre neye ihtiyacı varsa iyileştirme ve eğitim programları buna göre planlanıyor ve burada da görüldüğü gibi birçok eğitim çalışması yapılıyor.

ARDEF dediğimiz formlar var cezaevine giren herkese bu uygulanıyor. Orada herkesin kendi özel durumu tespit ediliyor ve ona göre yani ona göre yani diyelim ki uyuşturucuyla ilgili bir sıkıntısı varsa ona göre tedavi oluyor veya psikolojik sıkıntıları varsa tedavisi ona göre yönlendiriliyor.

Tabii, ceza infaz kurumlarımızda bazı gruplar var ki biz bunları hassas gruplar olarak değerlendiriyoruz ve onların üzerine eğiliyoruz. Mesela, bunlar suça sürüklenen çocuklar, sayısını söyledik, 3 bin civarında çocuk var toplam nüfusumuza göre baktığımızda. Bunlar imkânlar ölçüsünde müstakil çocuk ceza infaz kurumlarında kalıyor Sayın Başkanım, işte Diyarbakır, Hatay, İzmir, Kayseri, Maltepe, Sincan ve Tarsus'ta kapalı ceza infaz kurumlarımız var çocuklar için, burada kalıyorlar. Diğer yerlerde de ceza infaz kurumlarının çocuklar için ayrılan bölümlerinde kalıyorlar yani çocuklar büyüklerle beraber aynı odalarda kalmıyor, aynı ortamı paylaşmıyorlar.

Annesinin yanında kalan çocuklar Sayın Başkanım, kanunlarımız şu anda 0-6 yaş arasındaki çocukların annesinin yanında kalmasına imkân sağlıyor, tabii, annesinin talebi doğrultusunda, annesi isterse kalıyor, istemezse zaten dışarı çıkıyor, yakınlarına bunlar veriliyor. Bunlar için de tabii, birçok imkân tanınıyor, anaokulunda kreş, oyun salonu gibi birçok hizmetimiz var, tüm ceza infaz kurumlarımızda var ve tüm çocuklar da bunlardan faydalaniyor. Şu anda annesinin yanında kalan çocuk

sayısı 743. Tabii, bu sayı ara ara değişiyor. Tabii, bunun 543'ü 0-3; 200'ü de 4 ve 6 yaş arasındaki gruplardan oluşuyor. Bir önceki toplantıda bu hep gündeme gelmişti, burada da bu yaşı aşağı düşürebilir miyiz, düşürmeli miyiz diye. Yani olabilir. Bu 0-6'yı 0-3'e mi çeksek bu yaşı Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Nasıl?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Kaçı tutuklu kaçی hükümlü, bir şey var mı?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Bunlar çocuk, annesinin yanında kalanlar.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Kaç anne tutuklu, kaç anne yükümlü?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Tamam, ona bizim arkadaşlarımız baksın Sayın Vekilim, hemen iletelim.

Tabii, şöyle söyleyeyim: Bu neticede bir kanun değişikliği, Meclis iradesine bağlı ama yani biz çok fazla da düşme taraftarı değiliz, bu sefer de ne olacak? 3 yaşındaki çocuğu annesinden koparmış olacağız. Bu isteğe bağlı. Zaten annesi yanında kalmasını istemiyorsa onu dışarıda yakınlarına verebilir veyahut da kimsesi yoksa devletin ilgili birimlerine teslim edebilir.

Ceza infaz kurumlarımızda yaşlılar da hassas gruplar arasında yer almaktadır. Burada baktığımızda aşağı yukarı yaşlı diyebileceğimiz 65 üstü kişı sayısı toplamda 3.269 kişı bulunmaktadır Sayın Başkanım.

Aşağı yukarı 248 kişı de engelli olarak ceza infaz kurumlarımızda bulunmakta. Bunlar tabii, dil ve konuşma özürlü, görme özürlü, işitme özürlü, ortopedik özürlü olmak üzere ayrılıyor, 248 kişı Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Felç falan diyorlar, felçli falan var mı onlarla ilgili?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Bunun içinde, tamamı, 248'in içinde Sayın Başkan.

BAŞKAN – Kolu olmayan da ortopedik özürlü, bacağı olmayan da ortopedik özürlü.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Evet.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Cumhurbaşkanının af yetkisinde olabilecek olan, yatağa bağlı...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Sayın Başkanım, arkadaşlarım çıkarsınlar birazdan hemen cevaplarını vereyim.

Kadınlar 10 bin civarında, söylemiştik Sayın Başkanım, bunlar da kadın ceza infaz kurumlarında kalmaktadırlar.

Yabancı uyruklu kaç kişı var Sayın Başkanım? Aşağı yukarı 120 farklı ülkeden 7.897 kişı ceza infaz kurumlarımızda bulunmakta. Bunların büyük bir çoğunluğu da Suriye uyruklu, 3.102'si Suriye uyrukludur.

BAŞKAN – Suriye uyruklularla ilgili terör kapsamında veyahut adi suçlar kapsamında bir ayırım var mı sizde?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Ayırımı hemen arkadaşlar çıkarabilir Başkanım.

BAŞKAN – Suriye uyruklu deyince Suriye'den gelip de herhangi bir terör örgütüne, DEAŞ'a, şuranın buranın da içinde olabilir.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Cinsel eğilimi farklı olan gruplar da ceza infaz kurumlarımızda bulunmakta Sayın Başkan.

BAŞKAN – Onlar için ayrı bir yer mi var? Nasıl kalıyorlar?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayısı nedir onların?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Sayısı... Yani bunu tespit etmek çok zor Sayın Başkanım, yani onun için böyle 150-200 civarında olduğu söyleniyor ama bunlar farklı farklı. Hangisini kabul edeceğiz, hangisini etmeyeceğiz?

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – “LGBTİ’lerin ruh sağlığı problemleri” derken neyi kastediyorsunuz?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Şimdi, biz soruyu aldık.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Şimdi, şöyle: “LGBTİ’lerin ruh sağlığı problemler” dediniz de, orada neyi kastediyorsunuz LGBTİ’lerle ilgili?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Yani biliyorsunuz, onların farklı tercihleri var, farklı talepleri oluyor. Onlarla ilgili de...

Yani şöyle söyleyeyim, hatta basına da yansıdı, burada sağlıktan sorumlu daire başkanımız var, biz bir ameliyat bile yaptırdık değil mi Serdar Başkanım.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI SERDAR SEZER – Evet yaptırdık. Cinsiyet değişikliği ameliyatı yaptırdık Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Bir de öyle talep var yani.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI SERDAR SEZER – Yaptırdık ameliyatını İstanbul’da. Marmara Üniversitesinde ameliyat yapıldı.

BAŞKAN – Sunumu bitirelim de.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Bitiminde cevaplarız.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Çok önemli, bunlar 100, 200 ya da 300, nerede nasıl tutuluyorlar, yani diyelim ki lezbiyen olabilir, gey olabilir, LGBTİ olabilir, hangi koşutta kadınlarla mı erkeklerle mi kalacağına nasıl karar vereceksiniz?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Bunlar kendi durumlarına uygun koşullarda kalmakta, ayrı ayrı koşullarda kalmaktadır bunlar. Yani kadınlarla erkekler bir arada değil.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben onu kastetmiştim.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Yok. Durumları neye uygunsu bakılıyor oradaki uzmanlarımız veya doktorlar vasıtasıyla. Orada kendilerine yakın olan kişilerle beraber kalmaktadırlar.

BAŞKAN – Kaç kişi bunlar Genel Müdürüm?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ –Yani şöyle söyleyeyim: Şimdi, Başkanım, bunları tespit etmek zor yani tercihler önemli ama 200 civarında diyelim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Zor değil yani bu durumu açık, net söylemiyorlar.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Ya, bazıları kendi söylemiyor. Söylemeyenler de var Sayın Başkanım.

Sağlık hizmetleri nasıl, o konuda bilgi vermek istiyorum. Şimdi, tüm hükümlü ve tutukluların sağlık giderlerini devlet karşılamaktadır. Sağlık Bakanlığıyla aramızda protokol var, buradaki tüm hastane masraflarını Sağlık Bakanlığı karşılıyor, ilaçların tamamını da Genel Müdürlük olarak biz karşılıyoruz

yani hükümlü ve tutukludan herhangi bir ücret almıyoruz. Tabii, bu hizmetleri nerede veriyoruz? Ceza infaz kurumlarımızın tamamında revirlerimiz var, bu revirlerde bu hizmetler verilmeye çalışılıyor, ilk hizmetler verilmeye çalışılıyor. Acil bir durum olduğunda da 112 aranarak oradan yardım alıyoruz.

Tabii, ceza infaz kurumlarımızda dış ünitelerimiz de var -sayılarını da vereceğiz birazdan- burada doktorlarımız da var. Bir kısmı burada gideriliyor, giderilemeyenler de en yakın devlet hastanelerine sevk ediliyor.

Tabii ceza infaz kurumumuzda kaç tane doktor var baktığımızda? Normalde bizim 270 civarında kadromuz var ama bunların 8'i dolu. Niye 8'i dolu, tercih edilemiyor? Maaşı düşük, ondan dolayı doktorlar tarafından tercih edilmediği için biz bunları dolduramıyoruz. Ancak dış hekimi kadrosu 70 civarında, bunları yavaş yavaş dolduruyoruz, şu anda 26 dış hekimi kadromuz oldu, bir kısmının da atamaları devam ediyor. Bu sefer ne oluyor? Yani kadrolu doktor olmayınca Sağlık Bakanlığından yardım alıyoruz. Sağlık Bakanlığı tabii ceza infaz kurumlarımızda aile hekimlerini görevlendiriyor. Binin üzerinde hükümlü ve tutuklu bulunan ceza infaz kurumlarımızda aile hekimi beş gün orada bulunuyor; 500 ile bin arasında hükümlü ve tutuklu varsa haftada üç gün geliyor; daha azsa onun saatine göre geliyor. Yaklaşık hekim sayısı 471 kişi Sayın Başkanım ceza infaz kurumlarımızda, 471 doktor fiilen görev yapmaktadır.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – 8'i dolu dediniz.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – 8, kadrolu, kadrosu bizde, diğerleri Sağlık Bakanlığına bağlı aile hekimi statüsünde geliyor.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Kaç kadronuz açık şu anda?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Yani aşağı yukarı 270 civarı kadromuz var, 262'si açık. Tabii, açık ama fazlasıyla, 260 ama 400'ün üzerinde burada aile hekimi onların yerine görev yapmakta.

BAŞKAN – Hukuken açık, fiilen dolu.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Branş eksik ama. Aile hekimi ayrı, branş ayrı.

BAŞKAN – Ama her cezaevine her branştan koyamazsınız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, koyabiliyorsunuz. Niye? Bunu sonra konuşuruz, örnekler var.

BAŞKAN – Ya dünyada örnekler var da biz de oraya gidecek doktor yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Var, doktor var da Genel Müdür dedi ki: “Maaşları düşük olduğu için gelmiyor.” Maaşları düzeltilirse olabilir.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Sayın Başkanım, şöyle söyleyeyim: Büyük illerde kampüs hastanelerimiz var, mesela Ankara'da, İstanbul'da, İzmir'de, Elâzığ'da kampüs hastanelerimiz var, bunların hepsinde uzman doktorlar da var, kampüs hastanelerinde, Sağlık Bakanlığının görevlendirdiği uzmanlar da görev yapmakta bu kampüs hastanelerinde.

Sayın Başkanım, birçok kurum ve kuruluşla bizim ilişkilerimiz var; uluslararası kurum, kuruluşlar var; EURO PRİS, Avrupa Cezaevleri Birliği gibi, ICPA, Dünya Cezaevleri Birliği gibi kurumlara biz üyeyiz. Hatta bir iki hafta önce Kanada'da bunun yıllık toplantısı vardı, bizler de oraya iştirak ettik. Birçok ülkeyle ilişkilerimiz devam ediyor, işte burada isimlerini görüyorsunuz, karşılıklı gidip geliyor, onlara imkânlar ölçüsünde yardımcı olmaya çalışıyoruz, biz de gidiyoruz, onların tecrübelerinden faydalanmaya çalışıyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu ilişkiler hep doğu ülkeleri ya.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Hayır, bunlar eğitim verdiklerimiz, biz ağırlıklı olarak Avrupa cezaevleriyle, Avrupa Birliği kurumlarıyla bağlantılarımız var Sayın Başkanım.

Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi, Birleşmiş Milletler İşkenceyi Önleme Komitesi gibi uluslararası kurum ve kuruluşlar da ceza infaz kurumlarımızla ilgili gerekli denetimlerini yerine getirmektedirler.

Sayın Başkanım, 2017 yılı içerisinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden gelen 51 dosya, bizim Anayasa Mahkemesinden 14 dosya, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonundan gelen 419 dosya, Kamu Denetçiliğinden gelen 77, İnsan Hakları Eşitlik Kurumundan gelen 62 başvuruya tabii bizler yanıt verdik. Buralara başvuru oluyor...

BAŞKAN – Bu 419 başvuru hangi tarihler arası?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – 2017 rakamları bunlar, yıllık tutulduğu için Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sizde bayağı bekleyen müracaat sayımız var Sayın Genel Müdürüm.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu sunumu alabilir miyiz Sayın Başkanım? Maille de olabilir.

BAŞKAN - Müdür Bey, bu sunumu yazılı olarak arkadaşlara dağıtalım, maille de olabilir.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Tamam Sayın Başkanım, siz uygun görüyorsanız veriniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu arada yazılı olarak da hazırlanırsa.

BAŞKAN – Şimdi mi diyorsunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu arada hazırlanabilir, öyle hemen değil de.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Bunlar tabii sunum da, bunu hazırlamamız gerekiyor, çünkü bunlar tam çıktı olmayabilir.

BAŞKAN – Tamam, hazırlayıp bize Komisyon sayısı adedince gönderirseniz.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Tamam Sayın Başkanım.

Uluslararası birçok projeyi de yürütmekteyiz.

Sayın Başkanım, 2005 yılında kanunlarımıza giren yeni bir infaz modeli var, denetimli serbestlik modeli. Tabii, denetimli serbestlik son zamanlarda çok önemli faaliyetler yürütmekte ve yükümlü sayısı da her geçen gün artmakta. Mesela görüldüğü üzere aşağı yukarı 597 bin kişinin takibini yapmakta. Ağırlıklı olarak bunlar adli kontrol kararları yani yurt dışı çıkış yasağı, ehliyetin geri alınması, imza yükümlülüğü gibi yükümlülükler.

Denetimli serbestlik ne iş yapıyor? Tabii bu kararların, mahkemelerce verilen kararların infazını yapıyor. Eski hükümlülere yardımcı oluyor, onların iş bulması için çalışmalar yapıyor, mahkemelere yardımcı oluyor, suçtan görenlere de yardımcı olunuyor.

Tedavi denetimli serbestlik... Az önce de söylemiştim, yaklaşık 61 bin kişi uyuşturucu kapsamında şu anda bizim yükümlümüz ve bunların tedavileri denetimli serbestliklerin takibinde yerine getirilmektedir. Kişi bu tedaviye uymadığı takdirde dosyası mahkemeye intikal ediyor ve orada da tutuklanma ihtimali oluyor Sayın Başkanım.

Tabii, kamuda yararlı işte çalıştırma yükümlülüklerimiz var. Bu kapsamda Türkiye'nin birçok yerinde özellikle fidan dikimi konusunda görev aldık. 2017 yılı içerisinde yaklaşık 424 bin yeni fidan diktik, 569 bininin de bakımını gerçekleştirdik. 2018'de bu rakamı daha da artırdık, bu sayı 415 bin yeni

fidan, 995 bin de diktiklerimizin bakımını yapmaya çalışıyoruz Sayın Başkanım. Orman Bakanlığıyla protokolümüz var ve hatta bu protokolü yeniliyoruz, artık bunlara tüm yol kenarlarını, okulları, boş alanların hepsini dâhil etmek istiyoruz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Açtıktakilerle yapıyorsunuz değil mi?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Efendim, denetimli serbestlik, denetimli serbestlik kapsamında kamuda çalışma zorunluluğu olanlara biz bunu yapıyoruz. Başka ne yapıyoruz? İşte, okullarımızın, üniversitelerimizin bakımını yapıyoruz, camilerin temizliği yapılıyor, sahillerimizin temizliği gibi birçok kişiyi buralarda çalıştırıyoruz. Kamu cezası olarak çalıştırıyoruz, bir günün karşılığı iki saat Sayın Başkanım, kanunlarda bunlar yazılı zaten.

Tabii, kişi açıktan denetimli serbestliğe geliyor, geldiğinde de onunla tekrar görüşülüyor, yani durumu ortaya konuluyor. Her kişinin kendi bireysel durumu değerlendirildikten sonra onunla ilgili ne gibi çalışma yapılacak, ona ne gibi bir eğitim programı uygulanacak tespit ediliyor ve yükümlülükler ona göre belirleniyor.

Tabii, ceza infaz kurumlarımızda iş yurtları bulunmakta. İş yurtları konusunda ülke olarak tabii çok yol katettik. Tabii burada amaç ne? Hükümlü ve tutuklulara meslek ve sanat öğretmek, amacımız bu, bu kapsamda da onlara birçok kurum ve kuruluşlarda sanat öğretiyoruz ve aynı zamanda da çalıştırıyoruz.

Altı ana iş kolunda bu eğitimler ve üretimler devam ediyor: Endüstri, el işleri, tarım hayvancılık... Burada, tabii, tarım hayvancılık önemli, ülkemiz için de önemli olduğu için buna ağırlık veriyoruz.

Tabii, ağırlıklı olarak açık ceza infaz kurumlarında olanlar iş yurtlarında çalışıyor ama kapalılarda da kısmen bu tip yerlerimiz bulunmakta. Onlara belli bir ücret ödeniyor, burada görülüyor, ustalara, kalfalara, çıraklara.

BAŞKAN – Bu, günlük ücret mi?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Evet, bunlar günlük ücret Sayın Başkanım.

Bir de tabii, bunlar yemek ücretini de ödemiyor. İş yurtlarında çalışanlar daha sonra ceza infaz kurumlarına çıktıklarında yemek ücretini ödemiyorlar yani artı, 7 lira da bunun üzerine ilave etmemiz gerekiyor.

Tabii, bu iş yerlerini verimli hâle getirmek için kamu sektörüyle, özel sektörle de ilişkilerimiz, iş birliklerimiz devam ediyor. Ülke genelinde 297 ceza infaz kurumunda iş yurdu faaliyeti bulunmakta. Tabii, gidenler mutlaka vardır, burada ürettiğimiz ürünleri veya yaptıklarımızı halkımıza göstermek istiyoruz. Bunun için de Türkiye'nin değişik illerinde, değişik yerlerinde fuarlar düzenliyoruz. En son fuarımızı Ankara ve Konya'da gerçekleştirdik.

Ceza infaz kurumlarımızla ilgili birçok denetim yapılmakta Sayın Başkanım. Tabii ki kurumsal denetim olarak çeşitli komisyonların, kurum ve kuruluşların denetimine tabiiyiz. İnsan Hakları İnceleme Komisyonu, bu komisyonun denetimine tabiiyiz, İnsan Hakları Eşitlik Kurumu var, izleme kurullarının denetim görevleri var. Ayrıca bizim Bakanlık olarak kendi kontrollerimiz var ve adalet müfettişlerimiz var, onlar vasıtasıyla da denetimler yerine getiriliyor. Bunun dışında biz yargısal denetime de tabiiyiz. Başta savcılıklar olmak üzere, cezaevi savcıları, başsavcılar, infaz hâkimlikleri ve diğer mahkemelerin denetimine tabiiyiz. Bunun dışında Anayasa Mahkemesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin de bizimle ilgili kararları bulunmakta. Uluslararası denetim de var. Bunlar bizzat gelip inceleme yapabiliyorlar habersiz olarak. Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi, Birleşmiş Milletler İşkenceyi Önleme Komitesi olarak bahsedebiliriz bunları.

Burada bu sunuda da Sayın Başkanım, İnsan Hakları İnceleme Komisyonundan bize gelen dilekçeler, verdiğimiz cevaplar var. 2014 yılı içerisinde aşağı yukarı 102 başvuru olmuş, bize intikal etmiş. 2015'te 56, 2016'da 175, 2017'de 485, 2018'de de şu ana kadar 300 başvuruyu bize intikal ettirmiş Komisyon, biz onlara cevaplarımızı vermişiz. Komisyonun incelemeleri de oluyor yerinde. İşte, 2014 yılında Antalya, Ankara, Kırıkkale gibi illerde; 2015'te Ankara, İstanbul'da; 2016'da Tekirdağ, Kırıkkale, Eskişehir, İstanbul'da; 2017'de Balıkesir, Bursa, Muğla'da; 2018'de de Elâzığ, Şanlıurfa, Adana ceza infaz kurumlarına Komisyon üyelerimiz tarafından ziyaretler yapıldı, raporlar Komisyona intikal etti, hatta burada da bunların kısmen cevaplarını biz verdik.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan şikâyetler ağırlıklı olarak: Yemek, iâşe, sıcak su, çıplak arama, ısınma-yakıt, kitap hakkı, kantin, sosyal faaliyetler, sağık gibi konular Başkanım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Biraz önceki iâşeye geri gelebilir miyiz acaba?

BAŞKAN – Yemek ve iâşe...

Hepsine ayrı ayrı başlık açacak mısınız böyle?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Yani hepsinde var, isterseniz verelim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yemek ve iâşe önemli.

BAŞKAN – Peki.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Şimdi, tabii, bu belli bir kalori hesabına göre yapılıyor bu hesaplamalar Sayın Başkanım, işte, 2300 kalori esasına göre günlük. Burada da 7 TL ücret veriliyor, üç öğün yemek 7 TL olarak belirlenmiş. Ama, tabii “7 TL” derken buna aşçı ücreti, elektrik, doğaı gazı falan filan dâhil değıil. Sadece kuru gıda yani yemek yapılan malzemelerin alımı bu ücretin içinde. 7 TL olarak şu anda bu belirlendi, üç öğün yemek, bu para da veriliyor. Ancak, işte, hamile kadınlar, annesinin yanında kalan çocuklar için bu rakamlar daha yüksek.

Sıcak su, temizlik... Burada da Sayın Başkanım, yani belirli bir standart var. Artık biz bu standartlara göre bu su miktarını vermek istiyoruz. Yani günlük ne kadar ihtiyacı varsa özellikle yeni ceza infaz kurumlarında otomatik olarak bizim sistemimiz suyu vermekte kişı sayısına göre.

Çıplak arama... Tabi, bu da gündeme çok gelen konuların başında ama bizim mevzuatımızda bu durum var. Sadece Türkiye’de değıil, tüm dünyada bu mevzuatlarda bu durum var. Mevzuatlar çerçevesinde bu tip aramalar yerine getirilmekte.

Şimdi, hamile hükümlülerle ilgili de tabii, çok soru oluyor. Onun için bu konuda bir açıklama yapmak istedik Sayın Başkanım. “Kapalı ceza infaz kurumuna girdikten sonra gebe kalanlar, koşullu salıverilmesine altı yıldan fazla süre kalanlar ile eylem ve tutumları nedeniyle tehlikeli sayılanlar hariç olmak üzere...”

BAŞKAN – Tekrar edelim.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – “Kapalı ceza infaz kurumlarına girdikten sonra gebe kalanlar...” Biliyorsunuz, bizim aile odalarımız var, ödöl olarak veriliyor. “Koşullu salıverilmesine altı yıldan fazla kalanlar, eylem ve tutumları nedeniyle tehlikeli sayılanlar hariç olmak üzere hapis cezasının infazı, gebe olan ve doğurduğı tarihten itibaren altı ayı geçmemiş bulunan kadınlar hakkında geri bırakılır.” Çocuk ölmüş ve anasından başka birine verilmişse süre biraz daha kısalıyor, iki aya düşüyor Sayın Başkanım. Tabii, burada kararı cumhuriyet başsavcılıkları veriyor, biz vermiyoruz.

BAŞKAN – Dolayısıyla bu bir yargı kararı.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Evet.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Tutuklu kadınlarla ilgili bir şey yok değil mi?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Var yani şöyle: Tutuklularla ilgili de bu değerlendirmeyi ilgili savcılık aşamasındaysa savcılık, mahkeme aşamasındaysa mahkeme yapıyor.

Hastalık nedeniyle Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Evet, burayı da dikkatlice bir dinleyelim çünkü genel olarak bu konseptte gelen dilekçeler var. Biraz da hukuk literatürüne hâkim olmak gerekiyor. Onun için belki bilgi eksikliği vardır, bunları da böyle bir ayrıntılı bir şekilde anlatın.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Ağır bir hastalık ve engellilik nedeniyle ceza infaz kurumu koşullarında hayatını yalnız idame ettiremeyen ve toplum güvenliği bakımından ağır ve somut tehlike oluşturmayacağı değerlendirilen hükümlülerin cezalarının infazı iyileşinceye kadar geri bırakılır.

BAŞKAN – Kararı kim verir?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Ona geliyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, burada, tabii, sağlık kurumlarından rapor alınması gerekiyor ve tabii, bu raporu da Adli Tıbbın onaylaması gerekiyor. Adli Tıp onayladıktan sonra ilgili cumhuriyet başsavcılığı infazın ertelenmesine karar veriyor Başkanım. Tutuklular için ise bunu mahkeme değerlendiriyor. Yani eğer kişinin böyle bir durumu varsa bize talepte bulunmasına gerek yok. Bizim sağlık görevlilerimiz bunu tespit ettiğinde biz direkt olarak hemen...

BAŞKAN – Resen...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – ...resen harekete geçiyoruz, cezasının tehiri işlemlerine başlanıyor. Bunun için UYAP'ta sayfamız bile var; oradan Genel Müdürlük olarak takibi bile yapılıyor. İlgili kişi ilk önce oradaki normal doktora, akabinde hemen tam teşekküllü devlet hastanesine sevk ediliyor; oradan bir rapor alınıyor ve bu rapor Adli Tıp Kurumuna gönderiliyor. Adli Tıp Kurumu eğer bu raporu onaylarsa, eğer “Cezasının ertelenmesi uygundur.” derse, cezasını ilgili cumhuriyet başsavcılığı erteliyor Sayın Başkanım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Adli Tiptan ne kadar sürede geliyor cevap?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Şöyle söyleyeyim; tabii, orada çok fazla sürmüyor, yani birkaç ay içerisinde sonuçlanıyor. Genelde, durumu ağır olanlar olursa...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, altı aydan önce gelen var mı?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Acil durumlarda arıyoruz biz zaten onları Sayın Vekilim. Arıyoruz, diyoruz ki “Bunun durumu acildir; bunun gününü lütfen bir an öne verin.” diyoruz.

Tabii, akıl sağlığıyla ilgili, onlarla ilgili de durum biraz daha farklı. Eğer kişi suç işlediğinde Sayın Başkanım, akıl hastasıysa ve zaten tedavi kararı veriliyorsa, hastanenin yüksek güvenlikli bölümünde iyileşinceye kadar tedavi altına alınıyor.

Onun dışında, ceza infaz kurumunda herhangi bir rahatsızlık geçirmişse bizim bu konularda rehabilitasyon cezaevlerimiz de var, oralarda bunlar...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Akıl hastası olanın cezaî sorumluluğu yok; nasıl oluyor o?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Şöyle; suç işlediğinde sorumluluğu yok ama mahkeme tedavi kararı vermişse hastanelerin yüksek güvenlikli bölümünde iyileşinceye kadar tedavi altına alınıyor. Evet, 57’nci madde; yani bunun bizimle alakası yok Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, sunumumuz bu kadar; sorular varsa imkânlar ölçüsünde...

BAŞKAN – Bir de nakil talepleriyle ilgili biraz detay verirseniz. Orada da bir bilgi noksanlığı görüyorum ben açıkçası.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Evet, Sayın Başkanım, ceza ve infaz kurumlarımızda bir yoğunluk var mı? Var. Bizim şu anda 220 bin kapasitemiz var, 260 bin kişi var; yani 40 bin fazlalık var.

Şimdi, tabii, bu 40 bin kişilik yoğunluk ağırlıklı olarak da batıdaki ceza infaz kurumlarında. Bu vesileyle biz ne yapıyoruz? Bunları alıyoruz, şartları daha uygun ceza infaz kurumlarına, Anadolu’daki ceza infaz kurumlarına dağıtıyoruz. Tabii, bunu dağıttığımız zaman sıkıntı oluyor. Biz şunu diyoruz: Allah kimseyi cezaevine düşürmesin ama insanoğlu var olduğu sürece de cezaevi olmak durumunda. Eğer bir kişinin cezaevine girmesi gerekiyorsa, cezası varsa ve çekmesi gerekiyorsa da bulunduğu ilde olsun, yani ailesinin yanında olsun istiyoruz ama şartlar tabii bizi zorluyor. Mecburen bir kısmını başka illere sevk etmek durumunda kalıyoruz. Tabii, burada bu kişinin yaşlılığına, hastalığına...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – İstanbul’da davası açılıyor Muş’a gönderiyorsunuz.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Evet.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Ya da Muş’tan İstanbul’a gönderiyorlar.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – İmkânlar ölçüsünde...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Bunun şeyle alakası yok; yeni tutuklanan...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – İşte, yoğunluk var. Şöyle söyleyeyim; şu anda Silivri’de 21.700 kişi var. Yani diyorsunuz ki “Bu insanlar için ne yapıyorsunuz?” Biz bunlar için ne yapıyoruz; yatak verip yerde yatırıyoruz. Ee, yerde yatırmamak için de ne yapıyoruz? Biz bunları Anadolu’daki cezaevlerine göndermeye çalışıyoruz.

Peki, oraya gönderdiğimiz zaman yargılamasında bir sıkıntı olmuyor. Niye? SEGBİS denilen bir sistem var, yani zaten ilk ifadesinden sonra genelde gönderiliyor.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – İkili ranzalar üçlü hâle geldi mi?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Yani imkânlar ölçüsünde her türlü tedbir alınıyor.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Söz vereceğim ama bitirsin de herkese söz vereceğim çünkü karşılıklı konuşmaya dönmesin.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Şimdi, hükümlü, tutuklu tabii 260 bin kişi olunca Sayın Başkanım, nakli çok önemli. Bunları biz ayda bir yapıyoruz ve sistem otomatik yapıyor, bunları isteğe bağlı olarak yapıyor istisnalar var tabii burada. İstisnalar dışında herkesin böyle bir puanı var, puanına göre, şartlarına göre kendi talep ediyor ve sistem herkesin naklini yapıyor. Hatta şunu söyleyeyim, normalde diğer kurumlar bir yılda 1 kez, 2 kez ya da 3 kez kararname çıkarır ama biz her ay en az 2-3 tane kararname çıkarıyoruz, yani kararname gibi bir şey yani bu çünkü 3 bin 5 bin arasında kişinin nakli yapılıyor.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Genel Müdürüm, bir şey soracağım da, farklı bir bilgi. Bugün İstanbul Adliyesinde tutuklanan bir kişinin veya Ankara Adliyesinde veya Diyarbakır Adliyesinde tutuklanan bir kişinin Diyarbakır’dan, atıyorum, Dicle’ye veya İstanbul’dan Muş’a gönderilmesine kim karar veriyor? Bugün tutuklandı; tutuklu, hükümlü falan değil, kim karar veriyor buna?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Yani şöyle söyleyeyim: Ceza infaz kurumu bu konuda bir karar alıyor, bize bildiriyor; değerlendiriliyor ve ona göre Genel Müdürlük olarak bizler bu kararları veriyoruz. Yani durumuna uygun bir ceza infaz kurumuna gönderiyoruz ama şunu da söyleyeyim: Diyarbakır’da sıkıntımız vardı, orada 2 tane ceza infaz kurumu vardı bildiğiniz gibi; inşaat hâlinde, bitmiş ceza infaz kurumlarımız vardı. Biz bir an önce bunları hizmete alıp oradaki kişileri orada tutalım diye çaba sarf ettik. Şu anda orada 2T ve çocuk bölümünü açtık; şu an kadın bölümü kaldı, kadın bölümünü de yakında açmış olacağız ve oranın hükümlü ve tutuklusunu orada kalmış olacak.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Şunun için sordum: Bakın, Selahattin Demirtaş tutuklandı Diyarbakır’da; davası var orada, kendisi Edirne’de. Çağdaş Avukatlar Derneği üyesi avukatlar var, 12 kişi tutuklu şu anda; Balıkesir, Bolu, İstanbul... Yani buna başka bir siyasi arayıp mı karar veriyor yoksa nasıl böyle dağıtılıyor?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Yani herkesin durumuna göre, oradaki güvenlik durumuna göre o kişilerin güvenliği de düşünülerek bu tip planlama yapılıyor Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Müdürüm, sunumunuz bitti mi?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Evet efendim.

BAŞKAN – Tamam.

Şimdi, burada arkadaşlarımıza söz alma sırasına göre söz vereceğim. Arkadaşlarımızdan istirhamımız, net, gayet açık bir şekilde hem sorularını yöneltmeleri ve cevapları da bu şekilde almamız.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Sayın Başkanım, arada sorulmuş olan sorulara cevabı şimdi mi vereyim, sonra mı vereyim?

BAŞKAN – Şöyle; verebileceklerinizi hemen verin.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Şöyle, intiharla ilgili Sayın Başkanım, 2017 yılında 56 intihar vakamız olmuş ölümle sonuçlanan, 2018’de de 44 kişi olmuş; yani tabii, bu sayı dünya ortalamasının, Avrupa’nın çok altında.

BAŞKAN – Arkadaşlar, şimdi oraya soruları yazıyla göndererek falan yapmayalım bunu. Yani oradan kim gönderdi, nasıl gönderdi bu soruyu bilmiyorum.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Yok, burada soru sorulmuştu Başkan, önceden.

BAŞKAN – İntiharla ilgili sözlü soru soran olmadı.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Onu ben sordum.

BAŞKAN – Şimdi, soru sormak için kimseye daha söz vermedim.

Şöyle yapalım şimdi; önce, sorulara geçelim Sayın Genel Müdür.

İlave etmek istediğiniz bir şey var mı?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Sağ olun Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Tamam.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – “İntihar” derken, ölümle mi sonuçlandı?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Evet.

BAŞKAN – Burada arkadaşlarımıza tekrardan soruyorum; sağlık nedenleriyle infazın geri bırakılması, anne yanındaki çocuklarla ilgili, annenin serbest bırakılması -efendime söyleyeyim, çünkü bunlar bize başvuru olarak geliyor ve bu başvurularda da asgari bir hukuk bilgisine de sahip olmak gerekiyor tabii- yanı sıra, nakillerle ilgili konularda anlaşılmayan bir şey var mı?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Anlaşılmayan şu var Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Şimdi, 0 ilâ 6 yaş arasında 743 çocuk var cezaevlerinde annesiyle beraber kalan; bunlardan kaçی hükümlü, kaçی tutuklu?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Ona bakacaklar inşallah.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Bu yani benim açımdan önemli çünkü tutuklular bakımından denetimli serbestlik yoluna mahkemeler başvurabilir ama hükümlüler bakımından yapılacak bir şey yok; yasa var ama tutuklular bakımından savcılık ve mahkemeler takdir edecek. Neden takdir etmiyorlar onu daha sonra biz konuşuruz kendi aramızda.

BAŞKAN – O ayrı bir şey tabii.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Sayın Başkan, sayıları hemen vereyim isterseniz.

BAŞKAN – Aldınız mı? Yani tutuklu olup da yanında 6 yaşından küçük çocuğu bulunan annelerden tutuklu sayısı kaç kişı?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Sayın Başkanım, 743 kişı var; 519’u hükümlü, 224’ü tutuklu annelerin.

BAŞKAN – 224’ü tutuklu.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Evet.

BAŞKAN – Ya, bu tutuklulukla ilgili mesele mahkemenin uhdesinde olan bir konu, yargılama neticesinde verilecek bir karar; o ayrı bir konu tabii ki.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Bu önemli.

İkinci olarak da hamile kadınlar bakımından soruyorum.

BAŞKAN – Hamile kadınlar bakımından istisnalar...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Bunlar bakımından da bir tutuklu ve hükümlü ayrımı var mı acaba? Yani hükümlüler bakımından yasa açık, ne yapılacağı belli altı aydan sonra, altı aydan önce falan. Yasa açık ama tutuklular bakımından...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Onu da temin edip verelim Sayın Vekilim.

BAŞKAN – Şimdi Sezgin Bey, bu 116’ncı maddede tutukluların durumunu da aynı şekilde hükümlülere gönderme yapıyor orada zaten yani. Diyor ki...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – “Oradaki hükümler uygulanır.” diyor.

BAŞKAN – “Oradaki hükümler uygulanır.” diyor, yani aynı hükümler tutuklular için de uygulanacak.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Hamile kadınlar bakımından hükümlü ve tutuklu konusunda bir sayınız var mı?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Ne kadar hükümlü ne kadar tutuklu onu...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bunun kaç tutuklanmadan önce hamileydi cezaevinde ve içeride, o sonradan aile birleşmelerinden dolayı ödüllendirme nedeniyle kaç hamile?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Onlar tabii ayrıntılı; bunları biz not alalım ve sonra cevaplarını veririm.

BAŞKAN – O zaman şöyle yapalım Değerli Genel Müdürüm: Ne kadar tutuklu hamile, hükümlü hamile var? Bunların ne kadarı infaz sırasında hamile kaldı ya da tutukluluk sırasında hamile kaldı, ne kadarı dışarıda hamile kaldı; ayrı ayrı...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sonrasında hamile kalması mümkün değil çünkü öyle bir görüşme hakkı yok yani.

BAŞKAN – Var ya, nasıl yok.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Hükümlüler bakımından var.

BAŞKAN – Ha, hükümlüler bakımından var, tamam.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Bir de altı aya kadar emziren anne kaç tane var?

BAŞKAN – Altı aylık çocuk, tamam.

Sezgin Bey, tamam mı?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Yani bu konu tamam ama başka sorularımız var tabii Sayın Başkan.

BAŞKAN – Belki sizin aynı soruları başkası da sorar sizin hakkınızda yani sorular ortaklaşabilir.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Tabii, evet. “Bu konularda var mı?” diye sordunuz, o yüzden, açıklığı kavuşsun diye.

BAŞKAN – Anladım, tamam.

Şimdi, muhtemelen birçok soru zaten bazı arkadaşlar tarafından da sorulacak.

Arkadaşlar, Sayın Vekilim; şöyle yapalım: Biz söz verelim, sorun yani onun için...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Hazırlık yapsınlar diye soruyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Anladım da yani söz verelim sorun çünkü olmuyor.

O zaman şöyle yapacağız arkadaşlar: Herkes sorularını sorsun, siz notlarınızı alın. Hemen cevaplayabileceklerinizi şimdi cevaplayın, cevaplayamayacaklarınızı sonra cevaplayın tamam.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Tamam Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Peki, Mahmut Bey, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Değerli Başkan.

Değerli bürokratlar, değerli basın mensupları, değerli milletvekili arkadaşlar; hepinizi sayıyla, hürmetle selamlıyorum.

Sayın Müdürüm, 26'ncı Dönem cezaevlerinde bulunan tüm kitapların listesini istemiştım, "Vereceğiz." demiştınız. 26'ncı Dönem bitti, 27'nci Dönem yine karşı karşıyayız, sizden ricam o sözünüzü lütfen yerine getiriniz.

Tekrar onu talep ediyorum Sayın Başkanım. Şu anda cezaevlerinde bulunan tüm kitapların listesini istiyoruz. Bakalım hangi kitaplar cezaevlerinde var, hangileri yok.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Kütüphanede değil mi?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kütüphanede. Yani bu kitapların içerisinde ceza kanunları da meri kanunlar da dâhil. Eski mi var, yeni mi var güncel bunu görmek isteriz.

İkinci bir konu şu: Kitap meselesinden devam ederken, yurt dışında, cezaeviyle ilk tanışan tutuklu veya hükümlülerle ilgili, onun eğitimiyle, mesleğiyle, hobileriyle ilgili iki tane kitap konulur ödünç. Yani en azından o alıştırmaya süreci içerisinde ki depresyon vesaire geçirmemesi açısından bu uygulamalar var. Bu uygulamaları sizin de geliştirmenizi öneri anlamında sunuyorum, bence iyi olur çünkü hasta olduktan sonra onun tedavisi millî gelir açısından, toplum açısından, sağlık açısından yine ülkeye bir külfet yani o insanı iyileştirmek vesaire etmek bence iyi olur.

Üçüncüsü: Efendim, iç denetim, dış denetim, işte gözetlemeyle ilgili, benim sizden ricam, o anlamda personel sayınız çok yetersiz. Dünyadaki cezaevinde bulunan hükümlü ve tutuklu sayısına –gardiyan anlamında yani infaz koruma memuru- göre yetersiz sayınız; yeterli mi yetersiz mi bilmiyorum, onun kararını siz verebilirsiniz. Eğer yeterli olmuş olsaydı –yanılmıyorsam Değerli Üstadımla birlikte miydik, gitmediyse özür diliyorum veya Üstatla birlikte de olabilir- Maltepe Çocuk Cezaevinde öldürülen o çocuk maalesef -kamera kayıtları zamanında kontrol edilmiş olsaydı o çocuk orada ölmeyecekti ama- orada kamera kayıtlarının zamanında kontrol edilmemesi nedeniyle arkadaşları tarafından kör noktalara getiriliyor, kafası duvara vuruluyor, o çocuk öyle rahmetli oldu. Yani netice itibarıyla o cezaevine düşen çocuklar devletin himayesinde yani onların kollanması, korunması lazım. O konuda da açıklık getirirseniz sevinirim.

Bir başka husus: Şimdi, İşırtlarından güzelce bahsettiniz; bu İşırtlarının kaç tane minibüsü var, günlük geliri, kazancı nedir? İşırtları bildiğim kadarıyla Adalet Teşkilatını Güçlendirme Vakfına ait, o da size mi aittir?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Hayır yani İşırtları kanunla kurulmuş bir şey. Vakıfla, döner sermaye sistemi, kanunla kurulan...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Size bağlı değil mi İşırtları?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Bize bağlı, Adalet Bakanlığına bağlı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, onlara bağlı, onların bünyesinde minibüs çalıştırıyor mu hacizlere, bilirkişiyile keşfe giderken?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – O vakfın araçları.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O vakıf size bağlı değil mi?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Bize bağlı değil, yok, o bağlı değil.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki onun şoförleri size bağlı değil mi?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Hayır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Çünkü orada "İşırtları" diye geçiyor, onu öğrenmeye çalışacağım.

Yalnız, cezaevlerini yeni yapıyorsunuz, kışın o pencere aralıklarından soğuk çok fazla geliyor, insanlar üşüyor orada. Yani sizin müteahhitte yaptığınız sözleşmenin koşullarına tam uyulmuyor. Yani onu, denetimi, teslim alması; nasıl yapıyorsunuz bilemiyorum yani devlet bu parayı ödüyor. Yahut sözleşmelere baktığımız zaman oradaki inşaatların dört dörtlük yapılması gerekiyor ama fiilî durum ile sözleşmenin durumu örtüşmüyor ve insanlar orada üşüyor, kışın hakikaten üşüyor. Niçin? Pencere aralıklarından çok rüzgâr geliyor. Mesela onu ben Silivri'den biliyorum, gittiğimiz diğer cezaevlerinden biliyorum.

Bir başka öneri daha şu: Mesela yurt dışına gittiğimiz o ziyaretlerde, Değerli Başkanım, Alo 118'e cezaevinde bulunan tutuklu ve mahkûmlar bakıyor, bizimki gibi memur dışarıda yani gayet rahat yani bu da her suçtan değil, belirli suçlardan.

BAŞKAN – Cezaevine mi kurulmuş bunlar?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Cezaevine kurulmuş. Nerede olduğunu bilmiyorum. Aslında cezaevi kendisi bunu orada ortaya attı. Aynı zamanda oradaki insanların toplumla uyumu açısından, vesaire açısından bu tür güzel örnekler var. Ben onun için size şeyi söyledim Avrupa'yla ilgili “Hiç gidip gelmiyor musunuz?” diye, buradaki hadiseleri söylememin nedeni oydu.

Onun dışında dediniz ki bazı cezaevlerinde en iyi olanı haftanın beş günü doktor bulunuyor.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – En iyi değil Vekilim, sayıya göre, bin kişiden fazlaysa.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 7/24 olan var mı?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Yok. Mesai saatleri içinde, onun dışında 112 var, mesai dışında.

HAKAN KAHTALI (Malatya) – O kadar da yani 112 var, oradan da hastaneye ulaşılabilir, oradan aranır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya arkadaşlar...

BAŞKAN – Hakan Bey, karşılıklı konuşmayalım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Canım arkadaşım, hasta cezaevinden 112'ye nasıl ulaşacak, elini öpeyim senin ya?

HAKAN KAHTALI (Malatya) – Talep edecekler yani.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli arkadaşlar, bence benden daha iyi sizin savunmanız lazım.

Şimdi bakın değerli arkadaşlar, geçmişte Değerli Başkanım da hükûmetin bir üyesiydi. Niye? Parlamento içinden çıkan bir Bakandı. O dönem sizin savunmanız kadar doğal bir şey yoktu, hiç itirazım yok. Şimdi ayrı bir kabine var, ayrı bir sistem var, burada sizin de şikâyetçi olmanız lazım, hemen siz savunma gardına geçiyorsunuz. Şimdi bu arkadaşlarımız ne kadar sizin için kamu görevi ifa ediyorsa bizim için de kamu görevi, o insanlar bir partinin üyesi değil.

BAŞKAN – Arkadaşlar, Mahmut Bey bir değerlendirme yapmıyor, soru soruyor. Bırakalım sorusunu sorsun ve bunun cevabını Genel Müdürümüz versin, tamam.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani onlar kamu görevlisi, onlar bir partinin şeyi değil ki. Yani burada hepimizin amacı bir ülkeyi nasıl yaşanabiliriz yaparız, amacımız bu, yoksa birilerini yermek değil.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – İyi ki varsın Mahmut Tanal, iyi ki varsınız, seviyoruz sizi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani iyi ki hep birlikte varız yani hep birlikte biz bir zenginliğiniz yoksa başka türlü olmaz.

Tabii, benim sözlerimi kestiniz, benim söyleyeceğim şeyler...

BAŞKAN – Konsantrasyonu bozuldu.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani siz netice itibarıyla amacınıza ulaştınız, ben sizi kutluyorum.

Değerli Genel Müdürüm, bir açıklamanız güzeldi, dediniz ki: “Yurt dışındaki denetim kurulları zamansız gelip bizi kontrol ediyor.” Biz sizi zamansız gelip kontrol edemiyoruz, “Bakanlıktan izin alın.” diyorlar. Benim Sayın Başkanımın istihkamım, en azından bir karar alınabilir. Yani diyebilirsiniz ki: “Tek başınıza olmaz.” Tamam, okey, anlarım onu. Yani en azından 3-4 Komisyon üyesi bir araya gelip biz de ansızın bir “Günaydın.” diyebilmeliyiz, “Bir çayınızı içmeye geldik.” diyebilmeliyiz, bu kontrolü biz de yapabilmeliyiz, bize bu fırsatı verin ne olur.

Bir başka soru: Danıştay’ın herhâlde bir kararı olacak, 7/24 avukatlar veya tutuklu, hükümlünün oradaki yakınları gelip ziyaret edebilir; o kararın bir tane fotokopisini bana verebilir misiniz, mümkün mü? Sizde var, onu vermenizi istihkam ediyoruz.

BAŞKAN – Nasıl?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – “7/24 ziyaret edebilir.” diye bir kararı var Danıştayın yanılmıyorsam, bildiğim kadarıyla, ziyaretle ilgili.

BAŞKAN – Avukatın ziyareti mi?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet. O kararı bize...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Danıştay kararına gerek yok ki, kanun var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yahu arkadaşlar, biz o kararı da alalım, olsun ya. Fazla bilgi, fazla mal göz çıkarmaz ki arkadaşlar. Mümkünse bunu da...

BAŞKAN – Var mı öyle bir Danıştay kararı, bilginiz var mı Sayın Genel Müdürüm?

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Var, var. Normal mesai saatleri dışında da gece saat on ikiye kadar, cumartesi pazar...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Cezaevi de biliyor ama yani tabii, bazı şeyleri ne kadar “Bilmiyoruz.” deseler de işlerine o geliyor, iş çıkmış olacak tabii ki.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Sayın Başkanım, yani orada şöyle bildiğimiz kadarıyla: Tutuklular için böyle bir karar var, hükümlüler için mesai saatleri içerisinde.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İşte o kararı verin bir zahmet, neyse biz de görelim mümkünse.

Bir de şu var: Ya arkadaşlar, terör örgütü terör örgütüdür. Terör örgütü insanlık düşmanıdır, insan hakları düşmanıdır, yaşamın düşmanıdır, hukuk devletin düşmanıdır, demokrasinin düşmanıdır; bunun “a”sı, “b”si, “c”si yok, ayrımı yok.

Şimdi, yokken mahkemeler mi yapıyor, onu sizler mi yapıyorsunuz? “A” terör örgütü kitabı şöyle günlük gazeteyi okuyabiliriz, ziyaret saati şu, “B” terör örgütü şu. Birisi iyi, birisi kötü mü olur, birisinin koşulları iyi, birinin kötü mü olur yani ben bu işi anlamış değilim doğrusu. Terör örgütleri arasındaki bu ayrım niye yapılıyor? Yani yapacaksak hepsini ağır ceza anlamında hukuk devleti içerisinde yapın. Ama bakıyorsunuz kişi terör örgütüyle irtibatlanmış, hakkında iddianame açılıyor, düzenleniyor, sonunda beraat ediyor. Böyle dünya kadar da insan var.

Şimdi, o ağır koşullarda yok kütüphane yasağı, yok efendim, gazete yasağı, yok ziyaretçi yasağı yani bu tür şeyleri, terör örgütleri arasında bu tür ayrıştırmayı da ben kabul etmiyorum. Hukuk devleti infazda da eşitliği arar, infaz hükümlerinde de eşitliği arar, cezada da eşitliği arar. Yani bu açıdan bu uygulamanızda Anayasa'mızın 10'uncu maddesindeki eşitlik ilkeleri açısından niye tatbik edilmiyor, niye farklı uygulamalar var? Mesela, ben sizden kitap listesini niçin istedim, onu da o zaman hepiniz bilin diye söyleyeyim, ben de listesi de var, olmazsa ben size makamdan getireyim. Darbe girişimi 2016'da oldu, 15 Temmuzda bu oldu, ben eylül ayında gayet rahat gittim, sizin cezaevlerinizden kitap listesini aldım. FETÖ terör örgütünün 45 ve 50'ye yakın kitap listesi vardı. Evlerinde kitap bulunan cezaevine gönderiliyor, cezaevinin içinde vardı. Bunları, kitap listesini yılda 2 sefer mi değiştiriyorsunuz?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Bunların hepsi ayıklandı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ne zaman ayıkladınız Değerli Genel Müdürüm? Yani düşünün iki ay sonra cezaevindeydi değerli ağabeyciğim ya. O kitaplardan dolayı millet cezaevine atılıyor, o kitaplar cezaevinde oradaki tutuklu ve hükümlülere okutuluyor.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Üçüncü ayda toplatmışlar.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Öyle ama şimdi.

Şimdi bu kitapların listesini ben 26'ncı Dönem istedim, vermediniz, herhâlde bu kayıtlarım sizde var, ben onun için sizden istiyorum. Ondan sonra gidip tekrar listesini aldım, yine bir tane kitabı yine unutmusunuz arada, yine bir tane kitap hâlen orada var, onu da söyleyeyim ben.

Şimdi, siz bana tekrar bu listeleri verin, hele bakayım gözünüzden kaçan bir tane var mı, yok mu onu merak ediyorum. Sizden rica ediyorum, eğer siz bana bu sefer de vermezseniz demek ki sizler kolluyorsunuz ve koruyorsunuz.

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Mahmut Bey, FETÖ'cüler tam olarak temizlenmediği müddetçe bu tip riskler her zaman var. Bunlar zaten istihbarat örgütü gibi bir örgüt.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Üstat, istihbarat birimleri...

BAŞKAN – O ayrı bir şey, diğer konuyu söylüyorum ben. FETÖ'cüler tam olarak temizlenmediği müddetçe bunların usulü de, konsepti de, yöntemi de bu zaten, bunu biliyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya üstat, bana kitap listesini niye vermiyor? 26'ncı Dönemimizde kayıtlarımızda var.

BAŞKAN – O ayrı bir şey, onu konuşmuyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama o verilmiyorsa ben bunun altında bir şey ararım ya. Yani ön yargılı olacaksam özür dilerim ben sizden. Yani bunu bitirelim.

Teşekkürler.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Sayın Başkanım, hemen unutmadan cevap mı vereyim, en son mu vereyim?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Üstadımsınız, saygı duyuyorum, siz ne dersenez doğrudur. Ama o kitaplardan cezaevinde yatan dünya kadar da insan var.

BAŞKAN – Sayın Yokuş, buyurun.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz, kıymetli Genel Müdürüm, genel müdür yardımcılarımız, değerli katılımcılar; öncelikle Sayın Komisyon Başkanımızın bugün sizlerle bizleri bir araya getirmesinden dolayı kendisine teşekkür ediyorum, güzel bir istişare geçiyor.

Türkiye'mizin en önemli meselelerinden biri cezaevi konusu. Cezaevlerimiz çok yoğun, insanlarımızla dolu ve her geçen gün de sizin de ifade ettiğiniz gibi artıyor. Ve devletimiz durmadan cezaevi yapıyor ama yetiştiremiyor, şu anda pek çok cezaevinde de maalesef yatak kapasitelerinin çok üstünde insanların yattığı şeklinde bize bilgiler geliyor. Elbette burada cezaevindeki mahkûmlarımızın sorunları genişçe tartışılacak.

Ben özellikle cezaevi çalışanlarıyla ilgili bazı hususları paylaşmak istiyorum. Bilindiği gibi, cezaevlerimizde 61 bin civarında çalışanımız var. Aslında bu çalışanlarımızın kahir ekseriyeti diğer mahkûmlardan çok da farkı olmayan, mesai mefhumu olmadan çalıştırılan, çoğunluğu günde on iki saat mahkûmlarla beraber kalan ceza tevkifevleri çalışanları. Tabii, bu insanları fazla mesaileri yok, sendika kurma, örgütlenme hakları yok, bayramlarda bayram yapmaları çok zor, can güvenlikleri ise başka bir sorun. Burada not olarak alın da bize de verin, her yıl cezaevi personeli dışarıda kaç defa saldırıya uğruyor ya da içeride ne kadar saldırıya uğruyor, bunların da değerlendirilmesi lazım. Çünkü cezaevi mahkûmlarımızın sorunlarını çözelim derken önce çalışanlarımızın sorunlarını da çözmemiz lazım. Cezaevi çalışanlarına moral eğitimi veriyor muyuz, Cezaevi çalışanlarının yıllarca talep ettiği genel idare hizmetleri sınıfı yerine güvenlik hizmetleri sınıfına geçirmeyi düşünüyor muyuz? Acaba bu konuda bir çalışma var mı?

İşyurtlarından kâr payı olarak çalışanlara dağıtılan bir miktar ücretler var. Acaba o tüm personele niye dağıtılmaz, neden ayrımcılık yapılır?

Şimdi, bu çalışanlar diyorlar ki: “Aldığımız ücretlerle yaptığımız iş orantılı değil yani ekonomik olarak da sıkıntıdayız.” Gerçi ülkemizde şu var: Bu kadar işsiz olduğu yerde iş bulduğuna şükret derler ama cezaevi şartlarında çalışmanın da çok kolay olmadığını buradaki heyetin hepsinin kabul edeceği bir gerçek. Bunların can güvenliğinin yanında aile bütünlüğü sorunlu. “Bize kız verilmiyor.” diyen gardiyan, daha doğrusu infaz memurlarımız var yani evlenmekte bile, kız verilmesinde bile sorun yaşanıyor. Önce bana göre, ya da paralel olarak hem mahkûmların sorunları hem çalışanların sorunları Genel Müdürlüğümüzce yan yana getirilmeli, bu Meclise taşınmalı diye düşünüyorum.

Artı, sözümü uzatmadan Konya bazlı iki tane soru sormak istiyorum. Konya Kapalı Cezaevinde 550 kapasite olduğu bana ifade edildi ama şu anda 1.600 kişinin yattığı söyleniyor, doğru mudur?

İkincisi: Konya Cezaevinde geçtiğimiz günlerde kuyu suyu içirilmesi neticesinde mahkûmların hepatit B'ye yakalandığı, bazı mahkûmların hastaneye kaldırıldığı doğru mu? Bu konularda cevap verilmesini özellikle rica ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, bu sorulara bugünkü toplantımızda cevap verelim efendim, şu 2 soruya.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Tamam.

Sayın Başkanım, tabii, sorular çoğalıyor, ara ara cevap versem olur mu yoksa bekleyelim mi?

BAŞKAN – Buyurun.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Şimdi şöyle: Annesinin yanında kalan çocuk sayısı 743 kişi demiştik, 519'u hükümlü, 224'ü tutuklu.

Altı aydan küçük olanlar sorulmuştu bu çocuklardan. Bunların sayısı 37 Sayın Başkanım, bunlar 37 kişi.

“Suriyeliler ne kadar?” diye sorulmuştu, siz sormuştunuz Sayın Başkanım. Bunların 2.494’ü adli yani 3.200’ün 2.494’ü adli, 33’ü çıkar amaçlı suç örgütü, 336’sı sol terör örgütü, 335’i de sağ terör örgütünden tutuklu ve hükümlü.

BAŞKAN – Bir tekrar edin Sayın Genel Müdürüm.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Çıkar amaçlı suç örgütünden 33 kişi, sol terör örgütünden 336 kişi, sağ terör örgütünden 335 kişi, adli 2.494; toplam 3.203 kişi Suriye uyruklu.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Sağ, sol terimi Suriye için nasıl bir terim? Yani IŞİD, PYD mi oluyor?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – IŞİD, PYD, PKK, diğeri de DEAŞ. Yani DEAŞ’tan tutuklu.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, bir hususun o zaman altını... Arkadaşlar, şöyle söyleyeyim: Bunlar düzenli bir şekilde göç edip gelenler mi yoksa yani kaçak yollarla gelip şey yapılan... Bunu tespit edemeyiz değil mi?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Hayır.

BAŞKAN – Anladım, peki.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Bir de Başkanım, bir konu daha var. Hamile sayısı sorulmuştu. Toplam 35 hamilemiz var. Bunlardan 13 kişi kurumda hamile kalmış, 22’si de dışarıda hamile kalıp içeri girmiş.

BAŞKAN – Dolayısıyla, durumunda bir sorun yoksa bunlar tahliye edilebilir mahkeme kararı muvacehesinde, takdir oranın.

Peki, devam edin Sayın Genel Müdürüm, var mı başka daha?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Yani vekillerimizin sorularına cevap verebilirim.

Sayın Vekilimiz...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Biz sorulara devam edelim.

BAŞKAN – Ona ben karar vereyim lütfen.

Devam edin Sayın Genel Müdürüm.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Mahmut Tanal Bey’in sorduğu “Kitapları istedim vermediler.” diyor. Yani bizim öyle bir kısıtlamamız yok, vermediyse verelim ama 1 milyona yakın kitap var Sayın Vekilim yani, tamam, biz onları kısa zamanda size ulaştıralım.

“Memur sayısı az.” diyorsunuz; doğru ama bu konuda bakanlığımız önemli çalışmalar yaptı, 61 bin kişi var, şu anda 7.500 kişi alınıyor, seneye de 10 bin kişi alınacak. Yani böylece sayımız 80 bin kişiye...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Dünya literatüründe kaç kişiye...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Şöyle, dünyada duruma göre değişiyor. Şimdi, kadın cezaevleri, çocuk cezaevlerinde 2 hükümlüye 1 memur düşüyor. Bizde bu 3'tür. Diğerlerinde 3 hükümlüye 1 memur düşüyor, bizde şu anda 4,3 ama bu sayılarla onu tamamlamış oluyoruz.

Kısıtlamalardan bahsettiniz, işte kitap, spor falan filan. Bunların hepsi OHAL kalkınca kalktı. Onların bir kısmı kanunla getirilmişti, şu anda öyle bir kısıtlama yok, sadece kişi disiplin cezası almışsa o farklı, onun dışında terör, adli, böyle bir kısıtlama yok.

BAŞKAN – Şu ya da bu nedenle ayırım yapılmaksızın, artık orada neyse o.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Herkese eşit şekilde uygulanıyor.

Milletvekilllerimiz ceza infaz kurumlarımıza habersiz gelebilir mi? Gelebilir, hiçbir engel yok ama terörde izin gerekli, sadece terör hükümlü, tutuklularını eğer ziyaret etmek istiyorlarsa, o bölümleri ziyaret etmek istiyorlarsa izin gerekli, onun dışında öyle bir kısıtlama yok yani gelip ceza infaz kurumlarımıza girebilirler.

Konya'yla ilgili efendim, kapasitemiz 700 ama mevcudumuz 1.689, doğru. Konya'da işte bu problemleri aşmak için yeni ceza infaz kurumları inşa etmek istiyorduk ancak ihale iptal oldu. Şu anda da mevcut ekonomik durum dolayısıyla bunu biraz erteledik ama ilçelerinde inşaatlarımız devam ediyor.

BAŞKAN – İkinci bir sorusu vardı.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Diğer sorunun cevabını birazdan Sayın Başkanım, ileteceğiz yani bu hepatit-B'yle ilgili birazdan ileteceğiz.

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar, Sezgin Bey Komisyonumuzun Başkan Vekili, biraz önce sorusu da yarım kaldı. Ona sözünü tamamlamak üzere söz veriyorum.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Evet, şöyle, ben söz almadım. Pardon da “Sizin bu konularda var mı sorunuz?” diye sordu o konuda ben sorularımı soracağım.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Öncelikle teşekkür ediyorum, hem Genel Müdürmüze hem de bütün bürokratlara teşekkür ediyorum verdiğiniz bilgiler için.

Yani, tabii, çok soru var bakın, bana on günde gelen mektuplar bu kadar yani cezaevinden sadece bana gelen mektuplar. Birçok soru da var ama ben bir kısmını çok zamanınızı almamak amacıyla hem Sayın Başkanımıza hem de size vereceğim yazılı olarak bana gelen sorulardan derledim, yazılı hâle getirdim. Ancak şunu öncelikle merak ediyorum: Bir, ona tam bir yanıt alamadım, tutuklular neye göre tutuklandığı andan itibaren başka cezaevlerine gönderiliyorlar? Çünkü bu çok büyük bir sorun ve yakınlarını büyük bir masrafa ve büyük bir eziyete sürükleyen bir durum. Yani işte, mesela İstanbul'da oturan ve İstanbul'da tutuklanmış, yargılaması orada olan, davası orada olan birisi neden Zonguldak'a her hafta gitsin görüşmek için. Beş dakika geç kaldıklarında da görüşme yapamıyorlar bunlar herhangi bir vesileyle. Dolayısıyla, buna kim karar veriyor ve nasıl önlenebilir böyle bir şey. Bir de SEGBİS'le bunu açıkladınız. Tabii, ona mahkemeler karar veriyor ama SEGBİS sonuç itibarıyla adil ve dürüst yargılama ilkelerine aykırı bir durum. Yani önemli olan duruşmasında sanığın olması ve hâkimle yüz yüze gelmesi. Yani SEGBİS tutuklu ve hükümlülerin iadesine rağmen ve neredeyse Türkiye'nin icat

ettiği bir uygulama yani neredeyse. Çünkü aslanan sanığın kendi mahkemesinde olma hakkıdır, bizzat yüz yüze gelme hakkıdır, hâkimin tanıkların gözüne bakabilmesi hakkıdır. Dolayısıyla, bu imkân yine altını çizerek söylüyorum, adil ve dürüst yargılama ilkelerine aykırıdır. Muhtemelen de şey çıkar.

Birinci sorum şu: Hâlen tutuklu olan geçen dönem milletvekilliğimizi yapmış olan ve parti meclis üyesi olan arkadaşımız Eren Erdem'in bir talebi vardı. Kendisi Alevi inancına mensup bir yurttaşımız ve cezaevinde yani kendisi bir Alevi dedesiyle görüşmek istemişti kendi inancı gereği. Ancak Silivri Cezaevine yaptığı başvurular maalesef reddedildi. Bunun yasal dayanağı var mı? Neden bir Alevi dedesiyle buluşma yani onunla inanç temelinde bir görüşme imkânı neden yaratılmadı? Yani sonuçta cemevleri, Alevi inancına mensup insanların gidip geldiği, o inanca mensup din adamları yani sonuçta Alevi dedeleri. Neden bu engelleniyor veya eğer bir yasal engel yoksa neden gönderilmedi? Birinci sorum bu.

Bir de cezaevlerinde uzun zaman, hükümlü olmadıkları hâlde yani ağırlaştırılmış müebbet hapis almadıkları hâlde tutukluyken tecrit koşullarında kalan veya tek başına koşullarda kalan çok sayıda tutuklu var, hükümlü değil bunlar. Mesela Keskin Cezaevinde 200'e yakın hâkim savcı var yüksek yargı mensubu ve bugüne kadar yaklaşık iki yıldır, iki buçuk yıldır tutuklular ve tecrit koşullarında kalıyorlar. Bazılarının bir kitap okumak için ya da bir şey yazmak için masası dahi yok bazı koşullarda falan yakınlarına ilettiklerine göre. Mesela Osman Kavala yaklaşık bir yıldan fazla tutukludur Silivri Cezaevinde ama yanına kendi pozisyonuna uygun bir tutuklu neden bugüne kadar verilmedi ve tek başına neden kalıyor ki bu örnekler çoğaltılabilir. Selçuk Kozağaçlı var Çağdaş Hukukçular Derneği Genel Başkanı, kendisi de bir yıldır tutukludur ama tek başına koğuş veya hücrede kalıyor, hücre değil ama koğuş diyelim. Havalandırma koşulları, tek kişi kalınca havalandırma koşulları, spor yapma koşulları falan da en aza inmiş durumda, bizlere aktardıklarına göre. Bunların nedeni ne? Özel mi seçiliyorlar? Güvenlikleri nedeniyle mi seçiliyor veya güvenliklerine hâlel gelmeyecek şekilde tutuklu kimliği yok mu yanlarında bir avukat arkadaşı veya başka birisini bırakabilecek tutuklu olarak? Neden bu tercihler yapılıyor? Bu, ayrıca bir cezalandırma yöntemi değil mi yani bir mahkeme kararı olmadan?

Bir de, ben size yazılı olarak vereceğim, epey sorum var, belki burada yanıtlayamazsınız ama bana gelen sorulardan bunları derledim, Başkana da takdim ediyorum kayıtlarda kalsın diye, size de gönderiyorum. Yalnız, hızla, bana gelen birkaç soruyu da okuyacağım özetle. Mesela, Denizli D tipi cezaevinde Kocabaş Cezaevinde 3, 4 kişilik koşullarda 11 kişi kalıyormuş, revire ancak iki haftada bir çıkılabiliyormuş. Sincan Kadın Cezaevinde –bunlar birkaç gün içerisinde bana gelen talepler ve şikâyetler- sevkleri verildiği hâlde üç haftadır hastaneye gidemeyen mahkûmlar varmış Sincan Cezaevinde ve müdürü asla görmeleri mümkün değilmiş.

İzmir Buca Cezaevinde koşullarda tahtakuruları var, tuvaletler çok kötü durumdaymış. Hücre cezası sık sık verildiği için hücrelerde 2 3 kişi kalıyormuş, dar yani küçük hücrelerde, neyse.

İzmir Menemen ve Buca cezaevlerinde zorla okutulmaya çalışılan kitaplar ve itiraz hâlinde verilen disiplin cezaları varmış.

Maltepe Cezaevinde yüzde 56 engelli bir mahkûm ancak yerde yatabiliyor, 20 kişilik koğuşta da 45 kişi kalıyormuş. Engelli olduğu için tuvalet sıkıntısı çekiyor ve tuvalet çıkabilmesi için de ortası delik seyyar bir sandalye, neyse, onun verilmesi lazım ya da verilmiş mi?

BAŞKAN – Not alabiliyor musunuz arkadaşlar?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Alabiliyoruz.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Osmaniye Cezaevinde son bir yılı açık cezaevine sevkî çıkan mahkûm 4 aydır aynı cezaevinde yatmaya devam ediyormuş.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – İsmi var mı?

BAŞKAN – Bunların isimlerini verseniz iyi olur.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – İsimlerini takdim ederim, bana gelen var yani isimleriyle. Ben şey yaparım. Bunlar somut şikâyetler çünkü hepsi.

BAŞKAN – Tamam, ona göre araştırma yapsınlar varsa bir şey.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Ama sorsalar cezaevinde belli zaten. “Osmaniye Cezaevinde dört aydır açığa gidemeyen” diye sorsalar anında cevabımı verir Osmaniye Cezaevi.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Osmaniye’de üç tane ceza evi var.

BAŞKAN – “Osmaniye’de hangi cezaevi?” diyorlar.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Onu da ben kayıtlardan çıkartırım, böyle not aldım. Tamam.

Silivri Cezaevinde mahkûmlara yatırılan paralar ancak on gün sonra kendilerine veriliyormuş.

İki, üç tane kaldı Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamam.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Kayseri Gültepe Cezaevinde 22 kişilik koşullarda 47 kişi kalıyor. Sakal yasağı var. Kantinde tarihi geçmiş ürünler satılıyor, ısıtıcılar çalışmıyor, dilekçeler dikkate alınmıyormuş.

Tarsus 3 No.lu T Tipi Cezaevinde verem olan mahkûmların olduğu söyleniyor.

Aliğa Şakran Cezaevinde revire çıkarılmayan çok sayıda mahkûm varmış.

Tarsus Kampüs Cezaevinde ısınma, kalorifer ve ısıtıcı sorunu.

Tabii, cezaevleri sonuçta cezaevi, ev ortamı değil ama bunlar asgari standartların çok altına düştüğü için bunları söylüyorum, çok soru var yoksa.

Ağrı Patnos L Tipi Cezaevinde üç aydır sıcak su yokmuş. Yemekler yenmeyecek kadar kötü ve görüşler de bir saatten kırk dakikaya indirilmiş.

Konya’da -Sayın Yokuş da söyledi- 16 kişilik koşullarda 40 kişi kalıyormuş. Bu gibi sorunlar var. Ayrıca yazılı olarak da size takdim ettim, daha sonra onları -çünkü epey soru var bunlardan çıkardığım benim- tekrar konuşuruz. Bunlar somut sorunlar, kayıtlara geçsin diye söyledim. Tabii, ağırlıklı olarak da cezaevleri doğası gereği insan hakları ihlallerinin, bu şikâyetlerin en yaygın olduğu yerler. Zaten verdiğimiz istatistiklerden çıkan sonuç o. Sadece 2017 yılı bakımından Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 54 başvuruyla ilgili olarak soru sormuş olması önemli bir gösterge aslında yani oraya kadar gidebilmiş başvurulardan 54 tanesinin soru aşamasına gelmiş olması muhtemel ihlal noktasına da gideceğini de gösteriyor. Benim tecrübem, eğer soru sorulmuşsa ihlal kararı da çıkar yani. Dolayısıyla, 54 sayısı bir yıl bakımından da oldukça yüksek bir sayı, Avrupa ülkelerinin standartlarına falan baktığımız zaman bu. Dolayısıyla bunlar en aza nasıl indirilir? Hep beraber bunu indirmeye çalışacağız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sezgin Bey.

Bu tabii sıcak su meselesi, havalandırma, çok fazla sayıda bir yerde kalmayla ilgili çok sayıda bize de müracaat oluyor. Siz genel olarak, tabii spesifik olarak kişi bazlı incelemelerinizi mutlaka yapacaksınız, cezaevi bazındaki incelemelerinizi bizim alt komisyonumuz süreç içerisinde mutlaka yapacak ama tabii bu gelen sorulara aldığım cevaplar da var tabii sizden; bazen gerçekliğe dayanmayanlar da bize ifade

ediliyor. Bu sıcak su meselesi mesela bir tane örnek. Bir örnek verebilir misiniz, şu anda istatistik var mı elinizde; kaç, tane sıcak su yoksunluğuyla ilgili ya da olmadığıyla ilgili müracaat geldi ve yaptığınız araştırma neticesinde kaç tanesinin doğru bir müracaat olduğu bilgisi var mı elinizde bu sorulara girmeden önce?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Sayın Başkanım, tabii, sayı olarak bilemiyorum, onu arkadaşlardan alır size iletirim ancak şöyle söyleyeyim: Zaman zaman bu tür şikâyetler bize de ulaşıyor, mesela “Bir haftadır sıcak su yok.” deniyor. İşte bu genelde eski tip ceza infaz kurumlarında karşılaştığımız bir sorun oluyor. Maalesef, buradaki borular veya bu sistemler arıza yapıyor, o süre zarfında belki verilemiyor. Onun için biz diyoruz ki...

BAŞKAN – Belediye çalışma yaptığı zaman bize de bir hafta su gelmiyor ona bakarsanız değil mi. Bir kasıt, bir şey bu önemli yani insan hakları bağlamında bir kasıt, bir ihmal değil de zorunluluktan kaynaklanıyorsa... Bunun değerlendirmesini yapmak çok önemli Sayın Genel Müdürüm, özellikle bunu ifade etmek için size bunu sordum.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Sayın Başkanım, biz şunu söylüyoruz: Tasarruf edilir ama bazı şeylerden tasarruf edilmez. Mesela biz şunu diyoruz: Kesinlikle, yakıt, doğal gaz parası, işte fuel oil parası, elektrik parası neyse biz bunları gönderelim ve bunları gönderiyoruz, başka yerlerden bu sefer açık veriyoruz. Yani, şu anda ceza infaz kurumlarının 300-400 milyon civarında borcu var, ağırlıklı olarak iş yurtlarına borcu var. Yani yetiştirmeye çalışıyoruz imkânlar ölçüsünde ama kesinlikle “elektrik yok” olmaz, yani öyle bir şey mümkün değil veya “doğal gaz yok” diye bir şey hiçbir kuruma söyletmiyoruz. Sadece, dediğimiz gibi yoğunluktan. Şimdi, bazen sistemler çok çabuk arıza veriyor. Niye? Ceza infaz kurumu 600 kişilik yapılmış, bin kişilik yapılmış, şu anda orada 2 bin kişi var. Böyle olunca ne oluyor? Yani o kurulan sistem yetmiyor yani hem arıza yapıyor hem de süre biraz uzuyor, böyle bir sıkıntımız var. Yani bilinçli olarak sıcak su vermemek... Böyle bir şeyi biz kabul etmeyiz. Biz zaten insan haklarına riayet eden kurumların başında geliyoruz, bunun için hassas olmaya çalışıyoruz, en azından onu söyleyeyim. “Hiç sorun yok.” diyemeyiz, öyle bir şey de olmaz yani ceza infaz kurumlarında, mutlaka var, onları çözmek için arkadaşlarla beraber elden geldiği kadar mücadele ediyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sorun yoksa hayat yok zaten.

Peki.

Sayın Antmen, buyurun.

Sıraya göre gidiyorum arkadaşlar, bilginiz olsun.

Buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Genel Müdür ve ekibine bu açıklama için teşekkür ediyorum çünkü biz milletvekili olarak bu kadar doyurucu bilgiyi soru önergelerimizle de alamıyoruz.

Ben Mersin’de iki dönem baro başkanlığı yaptığım için cezaevlerini çok sık ziyaret ettim, gittim geldim. Başsavcıların çok çalışkan olduğu cezaevlerinde çok daha iyi insani koşulları hep gözlemledim.

Bir de Sayın Genel Müdürüm, üç tane teknik soru soracağım ama özellikle gardiyan arkadaşlarımızın sorunları ve güvenlik sorunları çok fazla. Bir de buna denetimli serbestlikte çalışan arkadaşlarımız da ekleniyor. Denetimli serbestlik çok çok önemli, üzerlerine çok büyük bir yük yüklenerek yapmaya çalışıyorlar ama onların da dışarıda güvenliği yok. Örneğin, oraya gelen hâlâ ıslah olmamış adli kontroldeki kişiler de var, bunlara karşı güvenlik zafiyetleri de yaşanabiliyor. Gerçekten başta

gardiyanlarımız ve denetimli serbestlik memurlarımız olmak üzere büyük bir özveriyle çalıştıklarına şahit oldum. Ama tabii bu cezaevlerinde iddia edilen, yaşandığı söylenen kötü muamele dedikodularını veya gerçekliğini örtmüyor.

Size üç tane teknik soru sormak istiyorum: 260 bin tutuklu ve hükümlü var cezaevlerinde ama şu an bitmiş cezaevlerimizin toplam kapasitesi kaç?

İkinci sorum: Avukat görüşmelerinde görüntülü ve/veya sesli kayıt alınıyordu. Şu an görüntülü, sesli veya sadece görüntülü kayıtlar hangi suçlarla ilgili ya da hangi cezaevlerinde yapılıyor.

Üçüncü sorum: Şu an 198 bin civarında hükümlü, 55 bin tutuklu var dedik. 198 bin mahkûm içinde hükmen tutuklular var mı? Yani, mahkeme tarafından ceza verilmiş fakat Yargıtay aşamasından geçmemiş, kesinleşmemiş cezası olan tutukluları da mahkûm olarak mı sayıyoruz? Hükümlü diyoruz kesinleşmediği hâlde, onların sayısı kaçtır?

Ben sizlere çalışmalarınızda başarılar diliyorum ama özellikle bu doluluk oranlarını ve kötü muamele dedikodularını veya varsa kötü muameleyi engellemek çok önemli bir süreç olacak sizin için.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Hemen kısaca bilgi verebilir miyim Başkanım yoksa sonunu mu bekleyeyim?

BAŞKAN – Bilgi verin, buyurun Sayın Genel Müdürüm.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Şimdi, toplam kapasiteyi söylemiştim Sayın Vekilim, 220 bin civarında, yeni bitenlerle beraber 220 bin civarında ama 260 bin, 40 bin fazlalığımız var şu anda.

Hükümözlü sayısı bugün itibarıyla 34.735 kişi.

Denetimli serbestliklerde yani bu tip şeyler bize de geliyor ama biz elimizden geldiği kadar oradaki başsavcılıkla irtibata geçip güvenliklerini almaya çalışıyoruz, “Orada polis görevlendirin.” diyoruz. Çünkü neticede orada da suç işleyen insanlar gelip gidiyor. İmkânlar ölçüsünde oraların güvenliğini de sağlıyoruz.

Avukat görüşlerinde belli suçlarda, terör suçlarında ve çıkar amaçlı suç örgütleriyle ilgili suçlarda böyle bir kararı mahkeme veriyorsa uyguluyoruz yoksa öyle toplu bir uygulamamız yok Sayın Vekilim.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Hiçbir tutuklu-avukat görüşmesinde görüntülü ve/veya sesli görüntülü kayıt almıyor musunuz?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Şöyle: Mahkeme karar vermişse alıyoruz Sayın Vekilim.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Ama kameralarla izliyoruz.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Kameralar oraları uzaktan izliyor zaten, oraları görmüyor Sayın Vekilim.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Yok, ben gördüğüm için sordum.

Teşekkür ediyorum.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, çok önemli bir şey soracağım.

BAŞKAN – Sezgin Bey, diğer arkadaşlarımızın...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – 0-6 yaş arasında 1’den fazla çocuğuyla cezaevinde kalan kaç kadın var tutuklu ve hükümlü?

BAŞKAN – Teşekkürler.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI(Devam)

3.- Komisyon Başkanı Hakan Çavuşoğlu'nun, Komisyonun insicamı ve çalışmaların ciddiyeti bakımından milletvekillerinin canlı yayın veya kayıt yapmamlarına ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar, Komisyonumuz, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu. Doğal olarak da burada Komisyonumuz siyasi denetim görevini yerine getiriyor. Biraz evvel, biliyorsunuz, Komisyonumuzun açılışında Meclis TV dışında görsel basını buradan çıkardık. Dolayısıyla eğer biz amacına uygun bir görev gerçekleştireceksek Komisyon üyesi arkadaşlarımızın buradan canlı yayın, kayıt yaparak bunu bir başka şekilde değerlendirmeleri, sunmaları, tahmin ediyorum, sizin de katılacağınız şekliyle Komisyonumuzun çalışmalarına ket vuracak ve hoş olmayan bir durum ortaya çıkacak. Bizim istirahatımız, lütfen, kayıt almayınız Sayın Gergerlioğlu.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Başka komisyonlarda alabiliyorduk.

BAŞKAN – Burası İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ve bu konu Başkanın takdirine bağlı bir konu. Şimdi, bunu hiç polemik konusu yapmayalım Sayın Gergerlioğlu. Bak, burada güzel güzel konuları tartışıyoruz ve bunun son derece faydalı olduğunu mülahaza ediyorum, arkadaşlarımız iyi niyetli, gelen bürokratlarımız, Genel Müdürümüz iyi niyetli. Gerçekten de varsa insan hakları ihlallerine veyahut insan haklarının korunmasına matuf fonksiyonel bir iş icra ediyoruz. Dolayısıyla lütfen, değerli arkadaşlar, Komisyonumuzun insicamı ve çalışmalarımızın ciddiyeti bakımından buna mahal vermeyelim.

Teşekkür ediyorum şimdiden Sayın Gergerlioğlu.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Bu konuda söz alabilir miyim Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Şimdi, aynı tartışmayı biz Darbe Komisyonunda yaptık aynı tartışmayı.

BAŞKAN – Yapmıştık.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Şimdi, buna ilişkin olarak yasak, milletvekillerine ilişkin getirilen bir yasak değil, görsel ve yazılı basın mensuplarına getirilen bir yasaktır Meclisteki yönetmelik uyarınca. Bizlere getirilen bir yasak yok. Kaldı ki o yönetmelik de akıllı telefonların ve bu kadar çok sosyal medyanın olmadığı zaman çıkmış bir yönetmelik. Dolayısıyla Facebook, Twitter ya da işte Scorp'un falan hiç esamesinin okunmadığı dönemde çıkan bir yasak. Ben de tam sizin düşündüğünüzün aksine, burası İnsan Hakları Komisyonu, dolayısıyla buradaki şeffaflık, bu açıklık herkes tarafından görülürse ve bilinirse bence denetim görevi bakımından da çok esaslı bir iş yapmış oluruz ve ben de aksi görüştüyüm.

BAŞKAN – Tamam, görüşlerinize saygı duyuyorum ben ama burada sorulan sorular kadar verilen cevapların da hassasiyetini, artı, cevap verecek olan kişilerin de neye cevap verip neye vermeyecekleri konusunda birtakım endişelere sevk edecek durumları da ortadan kaldırmak zorundayım. Siz istediğiniz kadar soru sorun, o kişi istediğinin cevabını verebilir. Dolayısıyla ben diyorum ki, hiç buna mahal vermeden biz doyurucu cevaplarımızı alalım burada arkadaşlar. Bu Komisyonumuz ciddi bir iş yapıyor. Bakın, her yer zehirlenmesin, yapmayın.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, ciddi bir iş yaptığımız için çekim yapmamız gerekir çünkü ben Sağlık Komisyonunda da Plan ve Bütçe Komisyonunda da çekim yapabilirken bu denli halkın takip etmesi gereken bir Komisyonda niye çekim yapamıyorum?

BAŞKAN - Arkadaşlar, bakın, burayı basın takip ediyor zaten, biz zaten takip ediyoruz, tutanaklar var, herkese açık, bizim burada kimseden gizlediğimiz bir şey yok ama şu ortamın insicamını, şu insanların, bürokratlarımızın, teknokratlarımızın sorulara cevap verme rahatlığını, pozisyonunu ortadan kaldıracak herhangi bir şey olmasın diyoruz arkadaşlar. Ya, bunu söylemeye çalışıyoruz, burası da İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, rica ediyorum.

Arkadaşlar, bakın, bu şekilde devam edemeyiz, yapmayın, lütfen telefonunuzu kaldırın.

III.-KONU(Devam)

A)GÖRÜŞMELER(Devam)

1.- Türkiye'deki ceza ve tevkiflevlerinin durumuna ilişkin görüşmeler(Devam)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Gergerlioğlu.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Şimdi, not alırsanız memnun olurum bürokrat arkadaşlarımız.

Hızlıca geçeceğim çünkü bizim çok başvurumuz var, Sayın Başkan da biliyor, bana gelen başvuruların yüzde 80'i cezaevleriyle ilgili.

BAŞKAN – Doğrudur.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Cezaevleri kapasitesinin çok üstünde, 50 bin üstünde ve gerçekten de çok büyük sıkıntılar yaşıyor, bunları yakından biliyoruz.

Şimdi, başlıyorum, Sivas Cezaevinde mesela, yazın bize gelen bir şikâyetle yirmi üç buçuk saat su kesintisi yaşatıldığı birçok kişi tarafından bize iletildi ve sanırım, şu anda bir soruşturma başlatmışsınız ancak bunun için bu kadar beklenmesi gerekiyor muydu? O müthiş yaz sıcaklarında yirmi üç buçuk saat insanların suyunu kesmenin ne anlamı vardı?

700 bebek diyoruz. Belki bu konu sizin şeyinize girmiyor. Ben şunu da ayrı bir soru olarak sorayım, bürokratlarımız kaydetsinler: OHAL'in üzerinden iki yıl dört ay geçti. OHAL boyunca kaç bebekli anne içeri girdi, çıktı? Bunun toplam sayısını lütfen rica ediyorum.

Yine, belki bu konu hâkimlerin kararı, siz bir şey yapamıyorsunuz ama bir Türkiye utancı bu. Daha dün Sakarya Ferizli Cezaevine yirmi beş günlük bebeğiyle, yeni doğum yapan, bebeğiyle giren bir kadın oldu, Ayşe Şeyma Taş. Bunu vicdanlar kaldırmıyor. Yasaya apaçık aykırı bir şekilde bu uygulamalar devam ediyor, biliyorum, sizin elinizde değil, hâkimlerin yanlış ve hukuka, yasaya aykırı kararları ama hâlen devam ediyor.

Tek kişilik hücreler var. Biz cezaevi yönetimlerini aradığımızda buna hep “tek kişilik oda” deniyor. “Ne farkı var?” dediğimizde “İçeride “kettle”ı var su ısıtabiliyor. Havalandırmaya çıktığında bir iki kişi görebiliyor.” deniliyor ama yirmi beş yirmi altı aydır tek kişilik hücrelerde kalan insanlar var. Bu, insaniyete aykırı bir durum.

Yine, aramalarda dehşet verici uygulamalar var. Cezaevi girişleri aramalarında taciz duyumları yoğun bir şekilde yaşıyor ve “ince arama” denerek –çok affedersiniz- âdet gören kadınların pedine kadar aramalar apaçık ortamlarda yapılıyor. Bunları cezaevi olarak verebilirim size.

Yine, Erzincan T Tipi Cezaevinde çok vahim bir vaka yaşıyor. Hakan Yıldırım psikiyatri hastası, defalarca psikiyatri kliniklerine gönderilmiş, Elâzığ Ruh Hastanesine gönderilmiş. Yalnız bu kişi belli ki şizofreni hastası ve gittiği her yerde doktora ve sağlık kuruluna “Ben hasta değilim ki siz hastasınız.” dediği için hemen iki dakikalık muayeneye geri gönderilmiş cezaevlerine. Şu anda cezaevindeki görevliler de “Evet, hocam, bu gerçekten çok hasta bir insan ancak iki dakikalık muayenelerle geri gönderiliyor.” diyor. Özellikle not alınız, Hakan Yıldırım, şizofren hastasıdır ve yarın öbür gün

cezaevinde vukuat da işleyebilir, insan da öldürebilir, sizin başınız ağrır. Tekrar sağlık kurulu ve Adli Tıp Kurumu tetkiki gerekir bu insana. Ben doktorum, yirmi sekiz yıllık hekimim, böyle vakalarla çok karşılaştım. Şu anda savsaklanan bir vaka durumunda ama bu kişi çok vahim bir durumda, ileri derecede şizofreni hastası ve hastalığını da reddettiği için tedavisiz kalmış durumda. Böyle birçok şizofreni hastası da var.

Şimdi, yine, bir başka sağlık alanında çok önemli bir olay: Ordu E Tipi Efirli Cezaevinde bir olay yaşandı 30 Haziranda. Nesrin Gençosman isimli genç bir hanım, zatürre tedavisinin gecikmesinden dolayı, on beş günlük sevk gecikmesinden dolayı kaldırıldığı hastanede genel yoğun bakıma alındı, gecikmeden dolayı vefat etti. Kendi uzmanlık alanımdır göğüs hastalıkları. Çok basit bir tedaviyle iyileşebilecek bir hasta, çok gecikildiği için genel yoğun bakımda hayatını kaybetti. Biz bununla ilgili Adalet Bakanlığına ve İnsan Hakları Komisyonuna başvuru yaptık. Toplam dört aydır Ceza ve Tevkif İşleri Genel Müdürlüğünden cevap alamıyoruz, hatta telefonla da sorduk “Falanca yerden falanca daireye nakledildi.” Nasıl bir bürokratik engel var anlamıyorum. Nesrin Gençosman hakkında bir soruşturma açılmış mıdır ve bu kişinin durumu nedir?

Yine, Tarsus Cezaevinde Halime Gülsu sistemik lupus eritematozus hastasıdır. Bir doktor olarak seyrek rastlanan ve çok ağır bir hastalık olduğunu bilirim. Hasta uzun süre alması gereken tedaviyi alamamıştır ve son beş on gününde bu tedaviye erişebilmiştir ve maalesef ilerleyen hastalığından dolayı bu hasta da vefat etmiştir. Halime Gülsu’yla ilgili açılmış bir soruşturma var mıdır? Bu da çok vahim bir vakadır. Niye bu vakalar yaşanmakta? Çünkü bir doktor olarak biliyorum ki 260 bin kişinin bulunduğu cezaevlerinde Adalet Bakanlığına bağlı 8 doktorun olması skandaldır. Bakanlığınıza bağlı çok sayıda doktor olması gerekir. Çünkü şu bir gerçektir ki Sağlık Bakanlığından Adalet Bakanlığına istenen doktorlar, işin açıkçası -ben de doktorum- işi ucundan tutarak yaparlar. Bir haftada iki gün o cezaevine giden doktorun yaptığı doktorluk kaliteli bir doktorluk olamaz. Ve açıkçası şunu da biliyorum mesai arkadaşlarımdan, üzüntüyle söylüyorum: Hipokrat yemini etmiş birisiyim ben, bunu kesinlikle yapmam ama kendi bakanlığı olmadığı için ideolojik önyargılarla bu cezaevlerine giden çok doktor arkadaşımı da bilirim. Çünkü Adalet Bakanlığının kadrosunda değildir ve gideceği yerin belalı bir yer olduğunu ve suçluları tedavi edeceğini düşünerek son derece gitmek istemeyerek oralara gitmektedir ve âdeta lanet okuyarak gitmektedir. Böyle bir doktorun yaptığı tedavi sonucu işte böyle sıkıntılar olabilir. Kesin bir şey demiyorum ama Adalet Bakanlığında koca 260 bin kişiye kadrolu 8 doktor bulunması gerçekten son derece vahim bir şey. Bunu da yeni öğrendim ben. Sağlık Bakanlığından böyle takviyelerle, taşıma suyla değirmen dönmez. Bunu ben bu alanda yirmi sekiz yıldır çalışan bir doktor olarak çok iyi biliyorum, siz de biliyorsunuz aslında.

Yine, beş yıllık cezaevi yapım planı nedir? Ben beş yılda 228 cezaevi planladığınızı duydum. Bu konuda bir açıklama yaparsanız memnun olurum.

Görüşlerde kırk dakika görüş hakkı var ancak içeri gir, gel, çık, bilmem ne derken yirmi otuz dakikaya düşüyor. Birçok tutuklu yakını bundan çok şikâyetçi. İnsanlar dokuz on saatlik yerden kırk dakika için geliyorlar. İçeri gir, çık prosedürlerinde yirmi otuz dakikaya düşüyor. Bu gerçekten çok üzücü bir durum.

Yine, 21’inci yüzyıldayız, gözle tanıma tekniği kullanılmıyor birçok cezaevinde ve görüşe çıkacak tutuklu veya mahkûmun koluna mühür vurularak gönderilmekte görüşe. Bu da inanılmaz bir uygulama. Çok affedersiniz, hayvan damgalar gibi tutukluyu damgalayarak görüşe gönderiyorlar. Bu çok kötü bir görüntü. Yozgat Cezaeviyle görüştüm. Kendisi cezaevinde böyle bir uygulama olmadığını söyledi. Üsteledim. Kendisi tetkik ettiğinde “Evet Sayın Vekilim, böyle bir uygulama yapıyormuş gardiyan arkadaşlar. Benim de haberim yokmuş. Tamam, bu uygulamayı kaldıracacağız. Zaten 2005’te

bu uygulamayı kaldırmıştık. Olamaz böyle bir şey.” dedi. Ancak Afyon Cezaevi yönetimi hâlen bu uygulamayı devam ettirmekte direniyor ve daha birçok cezaevi bunu yapıyor; Keskin Cezaevi, Antalya Cezaevi, bire bir takip ediyorum.

Yine, açık öğretim kitaplarının verilmesi noktasında büyük sıkıntı yaşanıyor. Bandrollü kabul ediliyor ama PDF’li kitaplar alınmıyor ve burada sıkıntılar var.

Nakillerde, işte Nevşehir’deki bir kişinin, bakıyorsunuz, eşi İzmir’de. Her ay on saatlik yolculuklar yapılıyor, çok büyük eziyetler yaşıyor insanlar çoluk çocuğuyla. Ve bu arada bu nakillere ziyaretler yapılırken artan trafik kazaları var. Birçok kişi bu son yıl içinde yakınına ziyarete giderken veya dönerken trafik kazalarında vefat etti, çok yüksek bir orana ulaştı bu.

Telefonla aramalarda teknil verilmesi isteniyor karşı taraftan, askerdeki gibi “Tekmil ver.” deniliyor. Tekmil vermezse telefon anında kapatılıyor.

Yine, Afyon Cezaevinde -bakın, çok vahim oranlar, bunlar gayriinsani oranlar- 8 kişilik koğuşt 20’si kadın, 4’ü çocuk 24 kişi kalıyor yani kapasitenin 3 katı fazlası. Gaziantep’te 14 kişilik koğuşt 42 kişi. Tuvaletler yetmiyor.

Yine, görüş hakkı ayda bire indirilmişti. OHAL dönemi bitti ve iki ayda bir olan açık görüşler ayda bire indirildi ancak birçok cezaevi hâlen iki aylık uygulamayı keyfi bir şekilde yapıyor. Bu nasıl bir şeydir, anlayamıyorum. Yüzlerce cezaevi değiştirdi, OHAL bitti. “Evet, iki aydan bir aya düşürdük.” dedi. Rize Kalkandere Cezaevinde hâlen bu uygulama devam ediyor. Müdür “Ben böyle yaparım.” diyor.

Kantinlerdeki malzemeler en az 3 kat pahalı. Yemekler kötü. Mesela Silivri Cezaevinde Kasım Kılıç kırk gündür kalp ağrısı çeken bir insan. Doktorlara gitmiş, doğru dürüst bir teşhis konulmamış. EKG’si çekilmiş. Gereken kardiyolojik yaklaşım yapılmamış ve hasta o ağrılarıyla koğuşuna geri gönderilmiş. Eşi bana ulaştı. Bir doktor olarak çok vahim buldum. Gerçekten her an kalp krizi geçirebilir. Kırk gündür kalp ağrısıyla kıvranan bir insan. Bir anjiyoya bile gönderilmemiş, inanılmaz bir durum. Cezaevi yönetimiyle de görüştüm. Kabul edilecek bir şey değil.

Yine, karaciğer nakli bekleyen Şerif Ağu, Samsun Cezaevinde hâlen nakli bekliyor.

Uğur Ergüler –bu isimleri not alırsanız- Adli Tıbbı bekliyor. Çok ağır sağlık sorunları var, birçok hastalığı var ancak siz “Adli Tıp konusunda biz acele ediyoruz.” dediniz ancak mesela bu Şerif Ağu, Uğur Ergüler Adli Tıba ulaşım konusunda çok sıkıntılı durumda olan insanlar.

Fatma Demir kanser hastası ve hâlen tedavisine ulaşamıyor.

Yine bir başka adli vaka daha var. Bununla ilgili bir soruşturmanız var mı? Deniz Hakan Şen, cezaevinde -bakın, çok vahim bir vakadır- 45 defa karın ağrısı nedeniyle dilekçe veren ve cezaevi revirinde muayene edilip hastaneye sevk edilmeyen bir hastadır. Ve en sonunda hastaneye sevk edildiğinde, 45’inci dilekçe sonunda sevk edildiğinde doktor mide kanseri olduğunu söylemiştir ve kısa sürede bu insan vefat etmiştir, yaklaşık yedi sekiz ay önce vefat etti İstanbul’da. Bu isimden bulabilirsiniz. Çok vahim bir vakadır. Soruşturma açılmış mıdır? Çok büyük gecikmeler vardır. 45’inci dilekçede bir insanın hastaneye ulaştırılması ne demektir bu devirde, 21’inci yüzyılda?

Mehmet Türk, yine, kan pıhtılaşması nedeniyle sol gözünde yüzde 30 görme kaybı oluşmuş. Kan pıhtılaşmasında pıhtılar atabiliyor.

Birgül Bulut, Faktör V hastalığından –kan hastalığıdır bu- hâlen Adli Tıba ulaşamamış ve bu da yoğun emboli riskiyle karşı karşıya bir hasta.

Rukiye Koçak tiroit kanseri. 1 yaşında, emzirdiği bir çocuğu var, kalp hastalıkları var, yüzde 43 engelli raporu var ve hâlen Adli Tıbbı ulaşamıyor.

Keskin Cezaevinde su sorunu yoğun bir şekilde yaşanıyor. Cezaevi yönetimini aradığımızda “Vallahi Vekilim, biz de bu işi çözemiyoruz. Siz bir el atın, çözün.” dedi. İnanın ki ifade buydu. “Belediye su veriyor, keyfi olarak kesiyorlar. Çok haklısınız. Benim de suyum akıyor.” deniliyor. Keskin Cezaevinde böylesine bir acayip durum yaşanıyor.

Tolga Koçak, Maltepe’de engelli bir hasta. Engelli tuvaleti noktasında çok ilkel uygulamalar yapılıyor.

Mithat İşi, İzmir’den Uşak’a nakil istiyor. 3 çocuk yollarda perişan oluyor.

Bu insanların sorununu çözmek çok zor değil diye düşünüyorum.

Yine Patnos Cezavinde elektrik, su kesintilerinin çok yoğun yaşandığına yönelik şikâyetler var.

Kadir Erturan, yine, Nevşehir’den İzmir’e nakledilmiş bir kişi. Çok büyük nakil sorunları yaşanıyor.

Cengizhan Ketenci -Rize L tipi Cezaevi- AYM evraklarına ulaşamıyor yani yargılama devam ederken AYM’ye itiraz etmiş, tutukluluğa itiraz etmiş. Bu evrakları cezaevine ulaştırılmıştır.

Böylesine çok yoğun şikâyetlerin olduğu cezaevi sorunlarını yaşıyoruz. Sık sık da size başvuruyoruz. Ancak cevaplar noktasında çok büyük gecikmeler var.

Şimdilik teşekkür ediyorum. Bu soruların cevabını bekliyorum.

BAŞKAN – Peki.

Arkadaşlar, şimdi, Göç ve Uyum Komisyonumuzun İçişleri Bakanlığında bir çalışması var bugün. Onlar birazdan ayrılacaklar aramızdan. Tabii, saat onda başladık malumunuz. Şu anda saat on ikiyi on geçiyor. Saat ikide Meclisi açacağız. Şöyle yapalım mı: Saat 13.00’te bitirelim mi toplantımızı? Ona göre... Söz alan arkadaşlarımız, şu anda üç kişi burada.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Başkanım, ben bir sorumu sorayım da arkadaşlar cevabı hazırlasınlar.

BAŞKAN – Sırayla veriyorum ama.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Ama ben on iki buçukta Göç ve Uyumla...

BAŞKAN – Arkadaşlarımız müsaade eder mi?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yok, yok, sorun değil.

BAŞKAN – Tamam.

Sayın Genel Müdürüm, bu aşamaya kadar cevap...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Yani burada bir konuya açıklık getirmek istiyorum Sayın Başkanım. Diğerlerini not aldık, cevap vereceğiz.

Yalnız, bu hücre cezası ile tek kişilik...

BAŞKAN – Nasıl, anlayamadım, bir saniye...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Yani sayın vekilimizin sorularını arkadaşlarımız not aldı. Onların hepsine cevap vereceğiz ancak burada...

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu, siz bunları yazılı olarak bildirmiştiniz zaten değil mi?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Hayır, ben sözel olarak bildirdim şu anda.

BAŞKAN – Ha, yazılı olarak bize verdiklerinizin dışında mı bunlar?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Kimisi dışında.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Not aldık bunları Sayın Başkan, cevap vereceğiz. Ancak bu, hücre cezası ile tek kişilik oda konusunda bir açıklama yapmak istiyorum: Şimdi, tek kişilik oda ile hücre aynı şey değil. Biz de tabii kanunlarımızdan kaynaklanan 5275 sayılı İnfaz Kanunu’nuzun 9’uncu maddesinde kimlerin yüksek güvenlikli ceza infaz kurumunda kalacağını saymış yani burada bakıldığında görülür: Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alanlar, örgüt kuranlar, insanlığa karşı suç işleyenler falan filan. Bu yüksek güvenlikli ceza infaz kurumlarımız da Sayın Başkanım, bir ve üç kişilik odalardan oluşuyor. Yani bu bir infaz rejimi, kanundan kaynaklanan. Onu tek kişilik odaya attık, onu tecrit ettik anlamına gelmiyor. Belli saatlerde, ortak saatlerde diğer aynı suç grubuna uygun kişilerle beraber görüşme hakkı var, sohbet hakkı var yani bunlardan faydalaniyor bunlar. Hücre odası farklı bir oda, onun imkânları biraz daha kısıtlı ve o süreli zaten ama diğerinde süre yok yani belli suçu işleyenler oralarda kalmak durumunda zaten.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Şimdi, ben tutuklular bakımından söyledim, bir. Bir de bu kişileri neye göre seçiyorsunuz?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Şuna göre işte, burada kanun saymış.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Şimdi, adamın daha iddianamesi yok ortalıkta.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Ama tutuklanma maddesine bakıyoruz.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Ama hayır, farklı, öyle bir şey yok.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Örgüt üyeliğinden tutuklanmış diyelim ya da örgüte yardım etmekten tutuklanmış...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir de Kavala’da...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Yani tutuklama müzekkeresinde neyden tutuklandığı yazıyor.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Bakın şöyle bir şey: O konumda olan gerçi 200 tane tutuklu var Silivri Cezaevinde ama 10 kişi tek kişilik odada kalıyor. Bunu neye göre seçiyorsunuz?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Yani oda sayısı yetersiz olduğu için öyle, yoksa bunların hepsi 1 ve 3 kişilik odalarda kalması gerekirdi.

BAŞKAN – Anlaşıldı, konu vuzuha kavuşmuştur, oda sayısının yetersizliğinden dolayı diyorlar, tamam.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Ama yanında, üç kişilik odada tek kişi kalıyor.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Yani aynı suç grubundan bir talebi varsa biz yardımcı oluruz Sayın Vekilim.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Var tabii ki.

İki, Alevi inancıyla ilgili olarak Eren Erdem’in talebi...

BAŞKAN – Ona cevap verecek herhâlde daha.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Sayın Vekilim, vereyim mi ona cevabımı?

BAŞKAN – Verin, buyurun.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Şimdi, şöyle, Eren Erdem’in bizden değişik talepleri oluyor, biz bunları kendisine de bildiriyoruz, cevap vermeye de çalışıyoruz. Şimdi, bu Alevi dedesiyle görüşme isteği doğru. Ancak biz burada işlemleri nasıl yapıyoruz? İslam inancına inananlarla ilgili işlemleri biz Diyanet İşleri Başkanlığı vasıtasıyla yerine getiriyoruz, aramızda protokol var zaten. Şu anda Diyanet İşleri Bakanlığının böyle bir görevlisi olmadığı için resmî olarak kendisine böyle birini gönderemiyoruz. Ama biz sorunu nasıl çözeriz diye arkadaşlarla görüştüğümüzde dedik ki: Her kişinin normal ziyaretçiler dışında üç kişilik de görüş hakkı var dışarıdan, açık görüş hakkı var. Bunlardan birini yazarsa ve isim belirtirse o kişiyi gelip görüştürebiliriz.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – 3’üncü hakkını niye buna kullansın?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Ve yazdı Sayın Başkanım bir kez, geldi görüştü ama daha sonra dedi ki: “Ben üç kişilik hakkımı burada kullanmak istemiyorum.” Ondan dolayı böyle bir sıkıntı çıktı. Bir de şöyle bir talebi var, diyor ki: “Ben şu kişilerle kalmak istiyorum.” İsmi verdi Sayın Vekilim, şimdi onların suç grupları farklı yani farklı şeylerden tutuklandığı için o kişiler olmuyor. Kendisine uygun birini söylediği zaman yanına birini verebiliriz Sayın Vekilim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Bir de bu şey...

BAŞKAN - Sezgin Bey, tamam.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Yok, cevap vermedi o yüzden...

BAŞKAN – Sezgin Bey, cevap verecektir mutlaka ama bakın zamanımız sınırlı, çok sayıda bekleyenimiz var, siz üçüncü kez söz aldınız şimdi.

Sayın Sazak, buyurun, kısa ve öz.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli konuklar ve sayın misafirlerimiz; hoş geldiniz, selam ederim hepinize.

Ben fizikî ve insani şartların imkânlar ölçüsünde giderileceğine inanıyorum, çünkü hepimiz aşağı yukarı aynı fikirdeyiz. Fakat bölücü terör örgütlerinin mensuplarının masum olmadığını ve sahipsiz olmadığını burada hatırlatmak istiyorum. Bunları besleme STK’ları, avukatları, uluslararası denetleyicileri ve destekçileri var. Ülkemizde şu anda bunları yaşıyoruz. Bunlar için nasıl bir ıslah ve eğitim politikası güdüyorsunuz? Koşulların terör kamplarına dönüşmesini ve diğer mahkûmların bunları kandırmasını ya da bunlara insan kaynağı oluşmasını engelleyecek projelerimiz var mı? Bu konu hakkında bir tedbir alıyor muyuz? Bu diğer mahkûmları da “Allah kurtarsın.” diyorum, cezaevinde yatan kader mahkûmları olsun, diğer mahkûmları da Allah kurtarsın kardeşlerimizi. Fakat bunların da ayrı bir değerlendirmeye alınması, insan hakları, özgürlük gibi uluslararası namelerle bunlara bazı görevlendirmeler yapılıyor, içeride ayrı bir propaganda ve örgütlenme çalışmalarına giriliyor. Bunlar hakkında bir bilgi var mı ya da bunlar hakkında engelleyici çalışmalarınız oluyor mu? Bunları rica ediyorum.

Bir de FETÖ’den tutuklu hâkim ve savcı sayısı ne kadardır?

Bunları öğrenmek istiyorum, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Ebrü Hanım, buyurun.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Ya, Genel Müdür öyle bir tablo çizdi ki sanki cezaevlerinde böyle her şey çok güllük gülistanlık, her şey çok yolunda gibi çizdi. Sanırım bir farklılık var yani farklı cezaevlerinden bahsediyoruz. Bize gelen başvurular çok çok farklı, çok devasa sorunlar. Herhâlde başka cezaevlerinden bahsediyoruz.

Sadece şu an bu Komisyon devam ederken ulaşan bilgileri söylüyorum: Van T Tipi Cezaevinde ayda bir revire çıkılıyor, sunum yapılırken yedi yirmi dört revire çıkarıldığı söylendi, öyle bir şey yok. Van T Tipi Cezaevinde ayda bire çıkan bir revir durumu var.

Yine, spor, ortak etkinlik... Evet, bunlar bir araya gelmiş, özellikle tek kişi kalma durumlarından bahsedildi de, bunlar maalesef cezaevlerinin keyfi durumlarına göre değişiyor. Nitekim, OHAL süresince kaldırıldı ama OHAL sonrası bu uygulama hâlâ devam ediyor, cezaevleri hâlâ keyfi uyguluyor.

Yine, Van T Tipi Cezaevinde her koğuştan 10 kişi olursa sohbete çıkarttırılmış. Şimdi, merak ediyorum, 20 kişilik bir koğuşta 10 kişiyi mi seçip spor salonuna götürüyorlar? Nasıl olacak yani siz 10 kişi gelemezsiniz ya da 11 kişiye 1 kişi kalacak, diğer 10 kişiyi mi çıkaracaklar? Böyle bir uygulama yok. Bir koğuşta herkes birbirini görüyorsa herkesin spora çıkma hakkı var. Odayı ayıramazsınız yani akıl sağlığının dışında bir şey.

Yine, şu an aynı cezaevinde, Van T Tipi Cezaevinde 2 mahpus elli gündür açlık grevindeler. Esat Naci Yıldırım, Kadir Kabalak; havalandırma üzerine çekilen tel örgülerden kaynaklı. Sanırım yüksek güvenlik kavramınız çok geniş yani o boşluktan nereye gidecek onlar, şeyini bilmiyorum ama her iki mahpus elli gündür açlık grevinde. Bu konuda bir girişiminiz var mı, şartları ve talepleri nedir? Bir şeyiniz var mı onu bilmiyorum, bu konuda cevap istiyorum.

Yine, Patnos L Tipi Cezaevinde kanalizasyon suyu içme suyuna karışmış ve uzun bir süredir içme suları içilmiyor. Elektrikleri ve diğer detayları söylemiyorum bile çünkü fazla şey var. 50'yi aşkın mahpus da şu anda verem risk grubu içerisinde. Bunlar sadece ben Komisyon toplantısı devam ederken bana ulaşan bilgiler.

Şimdi, annesiyle beraber kalan çocuklarla ilgili, Esmâ Yılmaz Urfa T Tipi 2 no.lu cezaevinde kalıyor. Kızı Arin bebek astım hastası, bronşit hastası, dört aylıkken tutuklandı, on dört aylık bir bebek, maalesef tedavisi görülüyor. Hadi onu geçtim, en azından ailesine yakın mesela Mardin Cezaevinde neden kalmıyor?

Yine, Avukat Ahmet Mandacı, şu an Edirne Cezaevinde, işte tahliye edilip yirmi dört saati bile dolmadan yeniden tutuklanan bir meslektaşımız ve avukat arkadaşımız şu an tek kişilik bir hücrede tutuluyor. Biliyorsunuz, tahliye olduğunda infaz dosyası kapatılır. Dolayısıyla, sizin tahliyeniz öncesi yapılmış disiplin soruşturması vesaire başka bir uygulama varsa bunların hepsi kaldırılır, siz yeniden cezaevine girdiğinizde sizin hakkınızda yeni bir dosya açılır ve yeni işlemler görülür. Ama bu arkadaşımız, daha önce, tahliyesinden önce kendisine verilmiş bir disiplin cezasından kaynaklı disiplin soruşturması devam ediyor, itirazları kabul edilmemiş. Nedense de atmış gündür hâlâ cezaevinde.

Yine, öte taraftan, Elâzığ Cezaevinde bir yılı aşkın süredir hâlâ tek kişilik hücrede tutulan mahpuslar var. Siz demin, tek kişilik tutulmayı odada tutulmak olarak, hani “Bir infaz sistemi değil, odalar tek kişilik, öyle kalınır.” dediniz de infaz sistemi bu konuda çok açık: “Ağırlaştırılmış müebbet cezası alanlar tek kişilik hücrede kalır.” denir. Onun dışındakiler için birden fazla kişiyle kalma hakkı vardır, kaldı ki bunu tutuklular için mümkün değil uygulayamazsınız. Yani kendisiyle beraber, kendi suç grubuyla beraber aynı koğuşta kalmak zorunda ama maalesef bu bir cezalandırma sistemine dönüşmüş yani bu tip uygulamalarda cezaya dönüştürülmüş bir durumda.

Yine, Tarsus T Tipi Cezaevinden yansıyan ciddi sıkıntılar var. Özellikle çıplak arama, hastaneye götürüp getirirken askerlerin gözetiminde yapılan muayeneler. Sağlık hakkı kutsaldır, kişi herkesin önünde muayene olmak zorunda değil. Öte taraftan yine, Ağrı Patnos Cezaevinde düzenli bir doktor bulunmuyor.

İbrahim Akbaba, 72 yaşında, yüzde 96 engelli ve Edirne Cezaevinde tutuklu. Mahkeme heyetinin kararına rağmen idare tarafından hastaneye sevki yapılmıyor. Mahkeme kararı var, bu kişinin adli tıp kurumuna gidip sağlık durumunu belgeleyen rapor alması lazım. İki celse önce verilmiş bir mahkeme kararına rağmen gidilmiyor. Kaldı ki 72 yaşındaki biri neden tutuklu olur, o da ayrı ve yüzde 96 engelli. Bu konuda da bir not alırsanız ve ilgilenirseniz sevinirim.

Şimdi, cezaevleri ziyareti konusunda –demin Mahmut Bey söyledi- yani İnsan Hakları Komisyonu üyesiyiz, milletvekiliyiz ama istediğimiz cezaevine giremiyoruz. Genel Müdür izinle olur dedi.

BAŞKAN – Şöyle: Adi suçlar ve adli suçlar bakımından, terör suçları bakımından bir ayrım söyledi.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Tamam, ben başka bir şey söyleyeceğim.

Tutuklu Hakkâri Milletvekilimiz Leyla Güvenle ilgili 9 Ağustosta yaptığım bir başvuru var, Adalet Bakanlığı zahmet edip cevap bile vermedi neden görüşme talebimi kabul etmediğine dair. Burada yazılı başvurumuz var. Yine, Mardin E Tipi Cezaevindeki kadın mahpuslarla görüşme talebim var. O da 13 Ağustosta, Adalet Bakanlığı hâlâ cevap veriyor. Yine, Kandıra Cezaevinde tutuklu bulunan kadın milletvekili arkadaşlarımızla ilgili yaptığım görüşme başvurum var, henüz bir cevap yok. Bu nasıl olacak? Şimdi, ya açıktan söyleyin “Reddetmiyoruz, bu konuda bir politikamız var, sizleri politik mahpuslarla görüştürmüyoruz, izin vermeyeceğiz.” ya da biz neden görüşemiyoruz yani bunun izahatını istiyoruz.

Bir diğer konu arkadaşlar yani İnsan Hakları Komisyonuyuz, söylemeden geçemeyeceğim: Hakkâri Milletvekilimiz Leyla Güven bir haftadır açlık grevinde; bu konuda İnsan Hakları Komisyonumuz bir girişimde bulunacak mı, bunu gündemine alacak mı, kendisini ziyaret edecek mi?

Ve şunu söylemek istiyorum: Demin bir Danıştay kararından bahsettiler. Tutuklular 7/24 avukatla görüşme hakkına sahipler, hükümlüler mesai saatleri içerisinde avukatlarıyla görüşme haklarına sahipler, bu konuda yasal bir süre vesaire sınırlaması yok ama ben şunu biliyorum, kendisinin avukatlığını yaptığım için biliyorum: 27 Temmuz 2011 tarihinden beri İmralı Cezaevine hiçbir avukat gitmedi, neden? Yine, 11 Eylül 2016 tarihinden itibaren Sayın Öcalan ailesinden hiç kimseyle görüşmedi. Yine, 2015 Mart ayında İmralı Adası’na sevkleri yapılan Ömer Hayri Konar, Hamili Yıldırım, Veysi Aktaş İmralı Cezaevine girdikleri tarihten itibaren aileleriyle, avukatlarıyla hiçbir şekilde görüştürülmediler, hiçbir telefon görüşmesi yapılmadı ve yaklaşık iki yılı aşkın bir süre yani 2015 tarihinden beridir bu her 3 mahsup için de bir tecrit uygulaması var ama daha uzun ve daha derin olanı, 27 Temmuz 2011 tarihinden itibaren İmralı’ya neden bir avukat ziyareti gerçekleştirilemiyor, bunun cevabını istiyorum. Yani yasal mevzuat çok açık, hükümler çok açık, uluslararası mevzuat çok açık. Bir avukat hükümlü bir müvekkiliyle mesai saatleri içerisinde istediği şekilde görüşebilir. Bu konudaki yasal engel nedir, bunu bilmek istiyorum. Gemi ağı bozuk falan diyecekseniz o zaman bir adada tutmasaydınız diyeceğim. Yani o zaman onun ulaşımını sağlamak durumundasınız yani böylesi bir yerdeyse bu ulaşım sağlanmalı. Bu anlamıyla şu sonuç ortaya çıkıyor: Ceza Tevkifevlerinin bir tecrit politikası mı var? Bu uygulamaları engellemeyip, bu hak ihlallerini ortadan kaldırmıyorsa bir tecrit politikanız mı var? Varsa bunun esasları nedir, neyin üzerinden yapıyorsunuz, dayanaklarınız nedir, bunları bilmek istiyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Evet, son olarak Meral Daniş Hanım’a söz veriyorum.

Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Başkan.

Arkadaşların ifade ettiği konularda mükerrer olmamasına dikkat edeceğim, satırbaşlarıyla söyleyeceğim çünkü Komisyon çalışması sadece burada soruları sormak değil, hani bu aynı zamanda çalışmak yani bunları çözüme kavuşturmak, cezaevi ziyaretlerinin bir an önce başlaması. Bu konuda Komisyon olarak belirli kararlar alırsak iyi olur, bunu öneriyorum çünkü...

BAŞKAN – Alt komisyon kurduk, o zaten çalışacak, orada karar da alınacak.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kuruldu. Hani mesela Cezaevi ve Mülteci Alt Komisyonu oluştu ama bizler de komisyonda olmasak bile ona gidebilmeliyiz, o komisyon çalışmalarına; cezaevi ziyaretleri için söylüyorum, hani olabilir. O konuda bir ilkesel tutum belirlemeyi öneriyorum, Divan olarak.

Şimdi, Sayın Başkan, doğrusu cezaevi denince bize gelen başvurular ilk aklımıza geliyor doğal olarak, bir de yaşadıklarımız var tabii. Yani o nedenle söylenenleri kabul etmeyi ben de çok isterim yani olduğu gibi, Genel Müdürümüzle de birkaç defa görüştüm. Yani ben mesela bize gelen başvurularda en çok hani böyle takip edip mutlaka görüşmeliyim dediklerimi de arıyorum, her gün de aramıyorum; hani şu önemlidir, araştırıyorum, sonra ama bize verilen cevaplar gerçekten –bu genele ilişkin- rutin yanıtlar yani aslında bizim sorularımız yanıtlanmıyor. Hani mesela Edip Yalçınkaya ve Özgür Bektaşoğlu’yla ilgili verilen yanıtları Genel Müdürlük bilir. Benim ifade ettiğim konulara aslında yanıt verilmiyor. Tek ayağının kesik olduğu ve tek kişilik odada kaldığı iddiamız vardı. 4 kişi kalıyor diyorlar ama bana gelen mektupta, babasının onlarca kere verdiği dilekçelerde tek kişilik odada kaldığı söyleniyor. Şimdi, ben hani hangisine güveneyim diyeceğim, hangisi doğru bilmiyorum. Yerinde gidip görmem lazım benim Özgür Bektaşoğlu’nu mesela ya da bu konuda avukat göndermem lazım.

BAŞKAN – Bunun sınırı yok ama “Biz gittiğimiz zaman 4 kişilik odaya aldılar, biz gidince gene tek kişilik odaya aldılar da diyebilirsiniz.” Şimdi burada bir kurum var yani sonuç itibarıyla belli çerçevede, kapsamda çalışan bir kurum var.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yok, hani bilemiyorum. Bir de Başkan, yanıt vermek zorundayız. Yani başvurularımızı yapmaya devam edeceğiz. Biz Komisyon üyesiyiz, aynı zamanda sorumluluğumuz var yani bu olaya böyle bakıyoruz.

Şimdi, başlıklarla söyleyecek olursam, birincisi şöyle bir mesele var: Hasta tutsaklar, mahsuplar, ne dersek diyelim, bu çok hayati bir mesele ve uzun süredir Türkiye’nin temel gündemlerinden biri. Onlarca hasta cezaevinden ölecek tahliye oldular, bu bir realite. Yani en son Koçer Özdal, Muş’ta, cenazesi çıkarıldı ve şu anda her an ölmesi muhtemel onlarca, İnsan Hakları Derneğinin ve diğer kurumların raporlarına göre yüzlerce ama bizim elimizde somut vakalar var. Mesela bir tanesi, demin mesaj da atmış oğlu, Mehmet Emin Özkan, Başkan. 80 yaşında, yirmi iki yıldır cezaevinde; yirmi iki yıl ve seksen yaşında. Ben hastalıklarını size söylemek isterim şimdi gelen mesajdan. Diyeceksiniz ki adli tıp kurumu rapor vermiyor. Hayır, rapor verince de infaz savcısı “Kamu güvenliği için tehlikelidir.” diyor ve tahliye kararı vermiyor ve sonra cenazesi çıkıyor. Kalp hastası, ağır bronşit, tansiyon hastası...

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Daniş Beştaş, ama bu tahliye konusu Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne matuf bir konu değil.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şimdi, yirmi iki yıldır cezaevinde Başkan, 4 defa kalp ameliyatı geçirmiş, yüksek tansiyon, zehirli guatr, hafıza kaybı, görme işitme bozukluğu, sürekli titreme; fotoğrafı da zaten yatakta. Cevabınızı tahmin ediyorum ama İnsan Hakları Komisyonu Başkanı olarak da diğer bakanlıklarla ve bürokratlarla ilişkide bunu sizin birinci elden, Komisyon Başkanı olarak iletmeniz de çok önemli.

BAŞKAN – Tabii, o ayrı bir şey.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – O anlamda söylüyorum yani hani bunu bilin diye söylüyorum çünkü bunlar çok önemli meseleler. Dikkat edin, Müdüre söylemiyorum çünkü Müdür Bey bunu tahliye ettiremez ama siz Adalet Bakanına...

BAŞKAN – Ben de tahliye ettiremem.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ettiremezsiniz ama bu hassasiyeti...

BAŞKAN – Çünkü yargı bağımsızlığı ve Anayasa 138...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Başkan, onu Genel Kurulda çok tartışıyoruz, Komisyonda tartışmayalım. Yani bunu en azından hassasiyet olarak iletmemiz gerekiyor. Yine, Sise Bingöl, 84 yaşındaydı galiba, en son “Köyümde defnedilmek istiyorum.” diyor ya. Vedalaşma hakkını kullanmak isteyen hasta tutuklular var, bunu başlık olarak söylemek istiyorum.

Diğeri Başkan, bebekli annelere ilişkin. Biz kanun teklifi de verdik. Bu da maalesef Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün alanında değil çünkü anne isteyince gidiyor ama buna ilişkin bizim çalışmalarımız devam edecek ama Ceza ve Tevkifevlerinden talebimiz ise şu: Mesela, Arin bebek astım hastası ve tedavisi yapılmıyor, bunu doğrudan söylüyoruz, çokça yansıyor. Lütfen, Urfa Cezaevindeki Arin bebeğe dair hani biraz daha en azından bize yansıyan...

BAŞKAN – Şu anda bilgi var mı elinizde?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Şu anda var, isterseniz verebilirsiniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben bir bitireyim.

Yani hani bu bizim alanımız, daha doğrusu Genel Müdürlüğün alanı, buna gerçekten çözüm bulmamız lazım. Aldığımız başvuruları mümkün olduğunca bir elekten geçirip sunuyoruz zaten. Bundan sonra yanıtlar daha hızlı olursa biz de en azından çözüm konusunda belki sizlerle, belki başka bakanlıklarla daha rahat...

BAŞKAN – Elekten geçirme meselesini partinizin diğer Komisyon üyesi arkadaşlarımızla da görüşün.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yok, biz geçiriyoruz zaten.

BAŞKAN – Çünkü geçen siz yoktunuz burada, römorktan düşüp ölen kişinin şeyiyle ilgili dilekçeler geliyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Diğer mesele Başkan, bana çok müdahale ediyorsunuz, benim insicamım bozuldu şimdi, anlatamıyorum. Yani sıralamam var, gerçekten gelemiyorum sıralamaya.

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Cezaevi ziyaretleri, Ebrü Vekilimiz de söyledi, ben 3’üncü dönemdir milletvekiliyim, Adalet Bakanlığı –bu, cezaevini de ilgilendiriyor- bize izin vermiyor. Ben her hafta cuma günü başvuru yapıyorum 5-6 cezaevi için, bazen kendi ilim için, Siirt için, geçmişte Adana için, eş genel başkanlarımız, milletvekillerimiz, belediye eş başkanlarımız için; tümüyle

keyfi, sınır tanımaz bir keyfiyetle bize izin verilmiyor. Biz İnsan Hakları Komisyonu üyesi olarak Başkanımızdan talep ediyoruz, biz taleplerimize yanıt istiyoruz. Hani, izne bağlı olan suç tipleri için bütün milletvekillerine izin verilirken neden bize izin verilmiyor? Bu konuda gerçekten artık susmayacağız, gerçi bugüne kadar da susmadık, gerekirse her gün Genel Kurulda bu soruları soracağız çünkü bu büyük bir adaletsizlik. Ben Figen Yüksekdağ'ı, Selahattin Demirtaş'ı, Gültan Kışanak'ı bir kere ziyaret edebildim, o da Genel Kurulda grup başkan vekili olarak artık yoğun bir görüşme trafiğinden sonra. Bu, kabul edilemez bir şey. Her gün de gidecek hâlimiz yok yani yoğunuz zaten ama taleplerimize yanıt verilmeli, İnsan Hakları Komisyonu da bununla ilgilenmeli.

Diğeri, İnebolu Cezaevi; ben başvuru yapmıştım, bu biraz acil bir mesele. Tutuklular şey diyorlar “Bina her an yıkılabilir.” Yani çok sayıda mektup var, bunu Genel Müdürlüğe de iletmek isterim. 150 civarında mahpus var, 70 civarında da personel var, personelden de başvuru aldık. Çok eski bir binaymış, bir kısmı sevk edilmiş ama şu anda gerçekten bir risk var, bunu kayıtlarına alırlarsa seviniriz, en azından bir araştırma yapılabilir.

Edip Yalçinkaya... Ben Komisyon üyelerinin takdirine sunmak istiyorum bir mesajı, bir nakil talebimiz var o anlamda.

Başkan, bu, bir annenin başvurusu, tabii ki okuma yazması yok, yazdırmış:

“Çankırı E Tipi Kapalı Cezaevinde yatmakta olan oğlum Edip Yalçinkaya'yı cezaevinde geçirdiği yirmi yedi yıl boyunca ziyaret edemedim. Bitlis ilinde ikamet etmem nedeniyle sağlık sorunlarım uzun yolculuk yapmama engel olmaktadır. Sağlığımda oğlumu ziyaret edebilmem için Diyarbakır T1 veya T2 cezaevine naklinin yapılmasını talep ediyorum.

Konu hakkında gereğini bilgilerinize arz ederim.”

Bu kendi başvurusu, 16 Ekim 2018'de başvurmuş, biz de başvuracağız. Yani bu, kendi ili dışında, yakınlarının ikameti dışında illere sevk meselesine lütfen hassasiyet gösterelim. Yoksulluğu söylememiş ama muhtemelen o da vardır yani başka illere ziyarete gidememe hâli bize çok yansıyan bir mesele.

Son olarak şeyi söylemek istiyorum: Tarsus Cezaevi, Tekirdağ Cezaevi, Bartın Cezaevi bunlara ilişkin çok sayıda başvuru var, zaten iletmiştik, yanıt verilecektir; onları tekrar etmemek ve zaman almamak için söylemiyorum.

Leyla Güven, Hakkâri Milletvekilimiz -Komisyonun alanıyla ilgili olanı söylüyorum- şu anda süresiz, dönüşümsüz açlık grevinde, tecrit son bulsun, hukuksuzluk son bulsun gerekçesiyle.

Evet, İmralı Adası'nda gerçekten 2011 yılından beri avukatlar ziyarete gidemiyor ve şu anda Ceza İnfaz Kanunu'nda yer alan hiçbir hak, altını çizerek söylüyorum, hiçbir hak kullandırılmıyor; aileyle görüşme, telefonla görüşme, mektupla iletişim, avukatlarla görüşme ya da izinle yapılan görüşmeler ve haber alınamıyor. Yani bu konu ayrıca Türkiye'nin toplumsal barışı açısından hassas bir mesele, bunu takdir edersiniz. Bu meselede de yani Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü ve İnsan Hakları Komisyonu olarak sonuçta Türkiye'deki yasalara göre mahkûmiyet cezası almış, şu anda hükümlü statüsünde, kimliğinden ari söylüyorum, Ceza İnfaz Kanunu'nda yer alan haklar neden kullandırılmıyor? Bütün başvurulara hiç kimsenin tabii ki itibar etmediği yanıtlarla, hava durumu, koster bozuk gibi... Yani bunun doğru olmadığını biz de biliyoruz, onlar da biliyorlar. Bu konuda bir yanıt istiyoruz.

Leyla Güven hakkında bir disiplin soruşturması açılmış açlık grevine girdi diye. Yani bir milletvekilinin cezaevi idaresiyle bu şekilde muhatap olmasını bence başta biz kabul etmemeliyiz, sizler kabul etmemelisiniz. Biz milletvekilimizin İnsan Hakları Komisyonu olarak ziyaret edilmesini

gerektiğini, kendisinin dinlenmesi gerektiğini bu konuda talep olarak söylüyoruz. Cezaevi Komisyonu Başkanı da burada, Sayın Yayman yani Diyarbakır Cezaevinde mutlaka milletvekilinin bir an önce ziyaret edilmesi ve konu hakkında ayrıntılı değerlendirme yapılmasını talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, çok önemli gerçekten sadece bir saniye...

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Benim telefonum mahkûmlarda ve mahkûm yakınlarında var, Google’a girdikleri zaman telefon numaramı buluyorlar. Biraz önce toplantı devam ederken Bafra Açık Cezaevinden bir tutuklu aradı beni yani burada aradı şimdi, esaslı bir şeyi söyledi aslında, tazyik hapsindeymiş kendisi, ekonomik bir nedenle yani.

BAŞKAN – Mal beyanı, taahhüt.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Mal beyanı veya taahhüt.

Şöyle: Açık cezaevinde bulunanlara ilk bir ayda yedi gün, sonraki her üç ayda bir yedi gün dışarı çıkma izni veriliyormuş bütün suçlar bakımından. Sadece hapsen tazyikte bu uygulanmıyormuş bir engel olmadığı hâlde, bunu ifade etti. O neden acaba uygulanmıyor? Şöyle diyelim: Dört ay kalacak diyelim orada...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Toplam üç aydı, sabitlendi.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Tamam yani diğerlerine, hırsızlık, uyuşturucu, onlara uygulanıyor. Şöyle bir şey: Yedi gün sadece. Yasal bir engel yok, neden uygulanmıyor? Yedi gün uygulamasında bir engel yok. Acaba yasal bir engel mi var?

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Yasal engel var. Kesintisiz infaz o, ondan dolayı olmuyor yoksa niye izin vermeyelim ki.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir noktayı sadece unutmuşum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu cenazeye katılmak için çıkanlar oluyor mahkeme kararıyla, orada para ödenmesi talep ediliyor.

BAŞKAN – Yasal düzenleme yaptık onunla ilgili. Neden dolayı para ödenmesi talep ediliyor?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Uygulamada askerlerini...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Sevke gidiyor, ücretini kendisi karşılaması gerekiyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu konuda herkes karşılayamıyor yani bununla ilgili bize de başvurular var. Çünkü cenaze başka bir şey yani.

BAŞKAN – Ya, aslında Genel Müdürüm yani bunların bir şekilde hani bu özellikle cenaze nedeniyle... Gidemeyen oluyor mu peki?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Oluyor, oluyor, gidemeyenler olduğu için söylüyoruz.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Yani çoğu gidiyor Sayın Başkanım. Ancak tabii bu yasa gereği bu şeyleri yatırması gerekiyor, asgari masrafları, yakıt ücretlerini yatırmasını gerekiyor, onun dışında biz herkese yardımcı oluyoruz.

BAŞKAN – Peki, anlaşıldı konu.

Sayın Genel Müdürüm, şimdi cevap verebileceklerinize cevap verin, daha sonra verebileceklerinize, daha sonra cevaplarını arkadaşlarımıza gönderirsiniz.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Sayın Başkanım, sayın vekilimiz Bitlisli bir teyzeden bahsetti.

BAŞKAN – “Yirmi yedi yıldan beri çocuğuyla görüşemiyor.” dedi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani bana gelen başvuruyu...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Eğer bu kişinin başvurusu varsa biz bakalım, şartlarında da bir sıkıntı yoksa Diyarbakır’a hemen gönderelim onu.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben kendim de başvuru yapayım.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Yok, kendisi başvuracak. Mahkûmun kendisi yapması gerekiyor başvuruyu, ailesi de yapabilir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yapmışız. Danışmanım bilgi veriyor, yeni bilgi, kendisi de cezaevinden yapmış, reddedilmiş, annesi de onuncu ayda yapmış.

BAŞKAN – Tamam, değerlendirecekler.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Özel bir durumu yoksa biz bunu yapacağız yani bunu burada ifade edelim.

Şimdi, önceden Diyarbakır’da sıkıntımız vardı Başkanım ama orada şu an kısmen rahatladık.

BAŞKAN – Biraz evvel bahsettiniz zaten, açılan hapisaneler var.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Yeni cezaevleri açıldı, rahatladık.

Leyla Güven, “Şu anda Diyarbakır Ceza İnfaz Kurumumuzda açlık grevinde, disiplin soruşturması başladı.” deniyor. Bu, kanunun emri, kanun gereği bu disiplin soruşturması yapılmak durumunda.

Abdullah Öcalan’la ilgili şeyler oldu. Yani orada biz koster bozuk falan şu anda demiyoruz. Mahkeme kararı var. Mahkeme kararı doğrultusunda şu anda bu işlem yapılıyor Sayın Başkanım.

İnebolu Cezaeviyle ilgili...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – OHAL süresinceydi mahkeme kararı.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Devam ediyor ama mahkeme kararı, daha önce ve devam ediyor.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Daha önce devam eden bir karar değil. Avukatıym yani, lütfen.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Devam ediyor şu anda. Yani Bursa Başsavcılığından öğrenebilirsiniz. Bursa Başsavcılığı takip ediyor bunu.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Sonuçta Bursa Başsavcılığı müvekkilin... Şimdi, şöyle bir durum var Bursa Savcılığının, çok keyfi bir uygulama: İçeriden müvekkilinizin bir başvurusu olmadığı için avukata bilgi vermiyorum diye keyfi bir tutum içerisinde. Bakın, ben on yıllık avukatım. Avukatın asli görevi şudur: Bir avukat müvekkilinin adalete erişemediği noktalarda müvekkili adına işlem yapma, başvuru yapma ve müdahale etme yetkisine sahiptir. Siz bir avukatın başvurusunu müvekkilinizin başvurusu yok diye reddeden bir savcılıktan bahsediyorsunuz, böyle bir şey yok. Bu ne uluslararası mekanizmalarda geçerlidir ne iç hukukta geçerlidir. Avukat müvekkili adına işlem yapmak zorundadır, işlem yapabilir. Şimdi, infaz hâkimliğinin dosyası avukatlarına verilmedi.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Yani tabii biz savcılıkla ilgili bir şey söyleyemeyiz.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Ama savcılıkla ilgili bir şey söyleme değil, yani bir hukuki işlem yapılması lazım.

BAŞKAN – Peki, anlaşıldı.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – İnebolu ceza infaz kurumlarıyla ilgili sayın vekilim bir şey söyledi. Doğrudur, yani orada teknik bir sıkıntı olduğu belli, biz bunu araştırıyoruz. Gerekli görürsek biz burayı tamamen kapatabiliriz hatta mesela kısa bir süre önce Ağrı’da yeni yaptığımız bir ceza infaz kurumunu kapattık. Niye? Orada gaz kaçağı dolayısıyla iki askerimiz şehit oldu, oradaki hükümlü, tutuklulara sıkıntı olabilir diye bir rapor verildiği için sorun giderilene kadar oradaki ceza infaz kurumunu kapattık. Aynısını İnebolu için de yapabiliriz.

Sise Bingöl... Şunu söyleyeyim: Şimdi, bazı isimleri Sayın Başkanım, emin olun yani hepimiz ezber biliyoruz artık yani buradakiler de biz hepimiz ezber biliyoruz. Sise Bingöl Tarsus Ceza İnfaz Kurumunda kalıyor işte 85 yaşında deniyor ama kimlikte 76. 85 de olabilir yani belki küçük yazılmış olabilir. Yani biz ne gerekiyorsa sağlığıyla ilgili gereğini yapıyoruz ama mahkeme kararı var. İnşallah üçüncü ayda tahliye edip göndereceğiz ama bu süre zarfında, Muşlu ya, o zaman Muş’a gönderelim seni, dedik, istemedi. Yani istemediği için Muş’a gönderemedik onu yoksa Muş’a göndermeyi düşünüyorduk. Eğer hâlâ daha aynı düşüncedeyseniz Muş’a gönderebiliriz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biz ailesine söyleyelim, Muş’a getirmek istiyorlarsa.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Evet, yani biz kendisine de sorduk, ben başsavcı beye söyledim, gitti görüştü kabul etmedi “Burada rahatım, burada hizmetimi görüyorlar.” dedi. Ondan dolayı gönderemedik ama ailesinin, kendisinin talebi olursa onu yerine getiririz.

Bu, Arin bebek... Arin bebeği de ezber biliyoruz artık yani annesi... Tabii, şimdi, Mardin, ben orada görev yaptığım için Mardin Midyat, oraları iyi biliyorum. Mardin Cezaevi gerçekten eski bir ceza infaz kurumu Başkanım, yenilemek istiyoruz, sıkıntılı. Onun için böyle örgütten tutuklu olanları mecburen yakın yerlere gönderiyoruz. Bu vesileyle annesi de Urfa’ya gönderildi. Çocuğunun rahatsızlığını biliyoruz ama şurada var, isterseniz verebilirim, birçok kez hastaneye gitti, hatta şunu söyleyeyim: Yani, belki de dışarıda olsa bu kadar doktor görmezdi yani. İmkânlar ölçüsünde fazlasıyla hatta; biz diyoruz, ne gerekiyorsa yapın.

BAŞKAN – Kaç kez gitmiş Sayın Genel Müdürüm? Hemen söyleyin.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Hatta, kilosunu bile biliyoruz yani mesela şu anda 17 aylık, 13 kilo 200 grama gelmiş. Yani çok fazla gitmiş Sayın Başkanım, tarihlerin hepsi şurada yazıyor.

BAŞKAN – Kaç kere gitmiş Sayın Genel Müdürüm, söyleyin.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Onun dışında...

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Sayın Başkan, ben bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – E, şimdi, karşılıklı yapmayalım ama Ebrü Hanım.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Arin bebekle ilgili.

BAŞKAN – Şimdi, Mardin’e gidilememesiyle ilgili de konuyu söyledi.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – 32 kez.

BAŞKAN – 32 kez doktora gitmiş öyle mi?

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Şöyle bir talebi var: Çocuklar, baba ve aile Mardin’de kaldığı için “En azından Mardin Cezaevinde olursa biz hafta içerisinde çocuğu kendi yanımıza alıp ve tekrardan bırakma kolaylığı olur.” Yani Silvan uzak bir yer. Hani en azından bunu sağlasanız...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Şimdi, şöyle söyleyelim, doğru, biz onu da düşünüyoruz.

Mardin Ceza İnfaz Kurumu, dediğimiz gibi, eski bir ceza infaz kurumu. Orada örgüt üyeliğinden yatan yok, çok az var. Şimdi, onları da bir odaya...

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Hayır, var, 100’e yakın tutuklu var orada.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Yani, bu kadın ama o kadar yok.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Kadın da var.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Var da, o kadar yok, örgütten değil. Onun için bir odayı sadece bunlara ayıramıyoruz yani, böyle bir sıkıntı var. Ama yakında Diyarbakır’ı açacağız, isterse gönderelim. Hayır, şöyle söyleyeyim: Mardin için biz de zorladık yani gönderebilir miyiz diye ama cezaevi şartları uygun olmadığı için gönderemedik. Yani niye göndermeyelim? Yani imkân varsa niye göndermeyelim?

BAŞKAN – Devam edin Sayın Genel Müdürüm.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Şimdi, Nesrin Gençosman’la ilgili, Ordu’da... Sayın vekilimiz ayrıldı ama bizim İstanbul Milletvekili Sezgin Tanrıkulu’na verdiğimiz cevap var ayrıntılı bir şekilde. Bu konuda adli ve idari yönden tahkikatlar yapıldı, soruşturma da hâlen devam ediyor zaten Ordu’da. Onu söyleyebilirim Sayın Vekilim.

Diğerlerine de yazılı olarak cevap vermek istiyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Peki, ben öncelikle çok teşekkür ediyorum hem Komisyon üyesi arkadaşlarımıza hem Sayın Genel Müdürümüz ve onun personeline Komisyonumuz adına çok teşekkür ediyorum. Bizim için son derece faydalı ve yararlı bir toplantı olmuştur. Özellikle büyük bir bölümünde hükümlü ve tutuklular tutuklu alt komisyonu da buradaydı, onlar da görüştüler. İlerleyen süreçte yerinde incelemeleri gerçekleştirecekler. Bu vesileyle, katkı sağlayan bütün arkadaşlarıma çok teşekkür ediyorum.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Sayın Başkanım, bir şey söyleyebilir miyim kapatmadan.

Şimdi, tabii, bizler Türkiye’deki büyük genel müdürlüklerden biriyiz. Yaklaşık 61 bin, yakın sürede 70 bin çalışanı olan, 500 kişi de genel müdürlükte görev yapan bir kurumuz. Biz fedakârca, imkânlar ölçüsünde 7/24 saat çalışarak hükümlü ve tutuklularımızın ceza infaz kurumlarındaki infazını gerçekleştirmeye çalışıyoruz. Bunu yaparken de bunların eğitiminden sağlığına, güvenliğine, nakillerine kadar her türlü tedbiri almaya çalışıyoruz. Tabii, bizim burada şu olabilir, eksiklerimiz olabilir, bunları gidermeye çalışıyoruz.

BAŞKAN – Hiç şüphesiz, mutlaka, hepimizin vardır.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Ama toleranslı olmadığımız bir konu var: Kesinlikle biz işkence, kötü muamele, böyle bir şeyi kabul etmiyoruz, münferit de olsa böyle şeyler olduğunda kesinlikle bunların kurumla ilişkisini kesiyoruz. Aynı zamanda Yüksek Disiplin Kurulu üyesiyim, birçok memuru ihraç ediyoruz biz.

BAŞKAN – Eyvallah. Olması gerek.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Ha, onun dışında eksiklerimizi imkânlar ölçüsünde yerine getirmeye çalışıyoruz ve memurlarımızın yani fedakârca görev yaptığını da burada sizlerin takdirine sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, ben bu konuda size şahitlik ediyorum yani arkadaşlarıma, bu şekilde hem taleplere hem müracaatlara canhıraş bir şekilde çaba sarf ederek cevap vermeye çalışıyorsunuz. Zaten bugünkü toplantıda da ortaya çıkan sonuç da zaten sizin iyi niyetinizi gösteriyor. Onun için çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi, arkadaşlarımızın bir teklifi oluyor, tabii, henüz karara bağlamadık ama periyodik olarak bu toplantıları yapmamızın da faydası olacağı mülahaza ediliyor. İlerleyen süreçte tekrardan görüşmek dileğiyle.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ŞABAN YILMAZ – Ne zaman uygun görürseniz biz hazırız Başkanım.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ediyorum.

Toplantıyı kapatıyorum.

Hepinize iyi günler diliyorum.

Kapanma Saati: 12.48

